ORICA

TRST, petek 12. aprila 1957
Leto XIII - Št. 88 (3623)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 25 lir
Tel. 94-638, 93.808, 37.338
Poštnina plačana v gotovini

UREDNIŠTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podruž. GORICA: Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 33-82 — OGLASI: od 8.-12.30 in od 15.-18. - Telefon 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir - Za FLRJ za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 60 din.
MALI OGLASI: 20 lir beseda. - NAROČNINA: mesečna 480, vnaprej: četrtletna 1300, polletna 2500, celoletna 4900 lir. - FLRJ: Izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — ZA FLRJ: Agencija demokratičnega inozemskega tiska, Državna založba Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60 - KB - 1 - Z - 375 - Izdaja Založništvo tržaškega tiska D. ZOZ - Trst

Kaj bo napravil Saragat zaradi trdovratnosti Pastoreja

Dvajset sindikalistov CISL glasovalo proti Malagodijevemu kompromisu

Medtem pa poslanska skupina PSDI ponovno odobrava koalicijski sporazum o agrarnih pogodbah - Fanfani omenja tudi možnost enobarvne vlade - Di Vittoriova resolucija o ENAL zavrnjena v poslanski zbornici s samo 7 glasovi

(Od našega dopisnika)

RIM, 11. — Ko so na koncu sestanka parlamentarne skupine KD glasovali o predlogu, da se odobri Piccionijevo in Colombovo poročilo, je glasovanje dalo tak rezultat: za 209, proti 20. Saragatov včerajšnji ultimat, po katerem bi moral Segni spraviti Pastoreja in njegove sindikaliste k pameti, (absurdno je namreč za Saragata, da so pastorejevci bolj socialistični kot on, socialist) torej ni učinkoval. Segni in še drugi številni demokristjani so se potrudili in navajali najrazličnejše razloge, zaradi katerih se ne sme rušiti vladna solidarnost, toda vse to ni zaleglo. To pot vsaj so demokristjanski sindikalisti še ostali trdni in vseh dvajset je kompaktno glasovalo proti Piccionijevemu in Colombovemu poročilu, ali z drugimi besedami proti Malagodijevemu kompromisu, ki sta ga ta dva branila. Ko so po sestanku novinarji Pastoreja vprašali za komentar, jim je odgovoril na kratko: «Izid glasovanja je dovolj zgovoren.»

Bilo je več kot logično pričakovati, da bodo sindikalisti ostali pri svojem stališču že zaradi tega, ker se pač niso hoteli in se tudi niso mogli pokazati kot ljudje, ki bi se uklanjali prav Saragatu. Fanfani se sicer pred Saragatom lahko izkaže z veliko večino, ki jo je dobil predlog za odobritev koalicijskega sporazuma. Glede tega, kaj bodo naredili sindikalisti pri glasovanju v poslanski zbornici, pa je ostala ista negotovost, ki je vladala včeraj. Pravzaprav se ta negotovost nagiba k gotovosti, da bodo tudi v poslanski zbornici glasovali proti, če bodo ostali sami sebi zvesti. Znamenja so, po katerih bi se moglo verjeti, da se to lahko zgodi. Pastore je namreč danes govoril z vso zavzetostjo v obrambi svojih predlogov k zakonu o agrarnih pogodbah.

Poslanska skupina PSDI, ki je imela tudi danes sestanek, je ponovno odobrila sporazum o agrarnih pogodbah ter «obvezala vse parlamentarce k disciplini v skupini», pričakujoč «enakega izpolnjevanja dogovorov od drugih parlamentarnih skupin». Kot se je izkazalo, se torej to njeno pričakovanje ne popolnoma uresničuje.

Tudi poslanska skupina PSI se je sestala ter ponovno obsodila zavlačevanje v razpravi o agrarnih pogodbah. To zavlačevanje pomeni razočaranje za pričakovanje kmetov in obenem dovoljuje večini, da z njim zakriva svoja notranja protislovja. Glede SET se je poslanska skupina izrekla načelno pozitivno, vendar se bo dokončno odločila, ko bodo zadevne pogodbe predložene parlamentu v odobritev.

Najbolj dolg in seveda danes najbolj važen pa je bil že omenjeni sestanek parlamentarne skupine KD, ki se je končal šele pozno zvečer. Sestanek se je začel s Colombovim poročilom o zakonu in pa o popravkih, ki so bili sklenjeni v vili Madama. V diskusiji se je najprej oglasil Marconi, ki je poudaril svojo tezo: prvo je pripadnost stranki in potem šele pripadnost k drugim organizacijam. Sindikalist Pavan pa je poudaril zahteve volivcev nekaterih področij, kjer prevladujejo kmetje, in je nato kritiziral vladni kompromis. Ruggero Lombardi pa je prišel na dan z zanimivim mnenjem, da je treba predvsem oceniti, kaj je prava korist stranke v tem trenutku; pri tem se ni treba prav nič bati vladne krize, kajti sečanja vlada se lahko nadomesti z enobarvno vlado. Potem se je zopet oglasil eden izmed sindikalistov, Zanibelli, ki je dejal, da vladni kompromis — kot že prej Scelbov in celo prejšnji Segnijev — ne odgovarja zahtevam kmetov in bi z njim KD izgubila najmanj pol milijona glasov. Temu njegovemu mnenju sta se pridružila tudi Gatto in Calvi.

Tajnik stranke Fanfani je dejal, ča je treba vse dobro prediskutirati tudi v taki smeri, kot jo je nakazal Ruggero Lombardi, tako da lahko vsakdo svobodno izrazi svoje mnenje. Jasno pa je treba tudi povedati, da je KD še disciplinirana in kompaktna stranka, v kateri postanejo sklepi večine obvezni tudi za tiste, ki se z njo ne strinjajo. Skupina lahko tudi, je dejal Fanfani, zavrne sporazum o agrarnih pogodbah, čeprav je bil odobren po vodstvih vseh treh prizadetih skupin. Organi, ki so bili pooblaščeni za pogajanja bodo pač z odgovornostjo izvajali posledice. Vendar pa je treba končno vedeti, kakšen je sklep sestanka poslanske skupine in vsi politični zavezniki in nasprotniki naj tudi zvedo, po kakšnem sklepu se bo poslanska skupina ravnala v parlamentarni diskusiji. Na koncu pa je Fanfani pozval vse člane, naj tudi upoštevajo posebej položaj vsakega posameznega pripadnika skupine.

Tako se je tajnik stranke zelo spretno izognil odprti obrambi Segnijeve vlade proti sindikalistom. Zopet si je lepo umil roke, s čimer pa je še enkrat pokazal, da se ne posebno ogreva za sedanjo vladno formulo. Ni pa ravnal po mnenju nekaterih političnih opazovalcev najbolj modro, ko je sprejel Lombardijevo zahtevo, da se debata postavi v okvir možnosti zamenjave sedanje vlade z enobarvno vlado. Debata bi se namreč morala omejiti na agrarne pogodbe; to je konkretno vprašanje, ob katerem se odloča usoda Segnijeve vlade.

Zagovorniki Fanfanija pa pravijo, da je hotel Fanfani s tem, ko je sprejel Lombardijev predlog, le opogumiti vse k popolnoma svobodni diskusiji. Toda večina je pa le prepričana, da Fanfaniju ne gre toliko za odločitev o agradnih pogodbah, pač pa ga bolj zanima, kaj misli poslanska skupina o enobarvni vladi. In zato mu je bil Lombardijev govor bržkone zelo ljub.

Dopoldanski del sestanka se je končal z govorom Pastoreja, ki je dejal, da je za sindikaliste dolžnost, da ostanejo na okopih. Nato je napadel nepopustljivost liberalcev, spričo minimalnih pogojev sindikalistov, katerim se ni mogoče odpovedati. Na ta način liberalci izsiljujejo drugi dve stranki.

Od prvega kompromisa za časa Scelbe do sedaj je pritisk PLI silno narasel; in tu je Pastore navedel Malagodijevo nasprotovanje deželni ureditvi in pa priznanju kolektivnih delovnih pogodb. Nato je rekel, da je bil vedno proti enobarvnim vladam ter s tem prešel na polemiko s Saragatom in socialdemokrati, ki jih je obtožil zaostalosti. Zaključil je z besedami, da je sindikalistom žal, ko so v polemiki s tistimi, ki so včasih postavljali mnogo večje zahteve, kot oni danes. Podobno se je Pastore izrazil tudi v posebnem pismu, ki ga je pisal Saragatu.

V poslanski zbornici so bili predloženi razni zakonski osnutki. Enega je predložil Marangone z drugimi poslanci in se nanaša na poseben statut za deželo Furlanija-Julijska krajina. Predsednik je obvestil, da se je konstituirala posebna komisija, ki ima nalogo proučiti pogodbe SET in Evratoma. Predseduje ji Bettiol (KD), podpredsednika sta Pettinotti (PSDI) in Riccardo Lombardi (PSI), tajnika pa Di Bernardo (KD) in Berti (KPI).

Nato se je nadaljevala razprava o ENAL v zvezi z resolucijo, ki jo je predložil Di Vittorio. Demokristjan Cappuggi je sicer slabo zagovarjal sedanji režim te organizacije, vendar je pri glasovanju večina (175) le zavrnila Di Vittoriovo resolucijo, ki je dobila samo sedem glasov manj (168).

V senatu so levičarski senatorji še nadalje kritizirali Zolijevo poročilo o proračunu. Splošna debata o proračunu se je s tem končala.

A. P.

—«»—

Konec tedna Adenauerjev odgovor Bulganinu

BONN, 11. — Kancler Adenauer je predložil danes ministrskemu svetu besedilo odgovora, ki ga bo konec tedna poslal v Moskvo in ki ga bo poslanik Hass izročil v Kremlju verjetno prihodnji torek.

Uradni predstavnik bonnske vlade je danes izjavil, da ne ve, ali se bo kancler Adenauer sestal s sovjetskim poslanikom Smirnovom, preden bo poslal svoj odgovor v Moskvo. Izjavil je tudi, da bo odgovor precej obširen in se ne bo omejil na obravnavanje tehničnih vprašanj o morebitnem trgovinskem dogovoru.

Odgovor moskovski vladi v zvezi z vprašanjem združitve Nemčije in evropske varnosti pa bo poslan v Moskvo pozneje.

V zvezi s člankom, ki ga je včeraj objavilo glasilo sovjetskega poslaništva v Bonnu in v katerem je rečeno, da bi «duh rapalske pogodbe lahko bil temeljni kamen nemško - sovjetskih odnosov», je uradni predstavnik bonnske vlade izjavil, da bonnska vlada nima namena skleniti s Sovjetsko zvezo take pogodbe, kakršna je bila rapalska.

Predstavnik je nato poudarjal razliko odnosov med Nemčijo in Sovjetsko zvezo za časa Rapalla in sedanjimi odnosi. Dejal je, da Nemčija ni bila tedaj pogodbeno povezana s Francijo, sedaj pa ima zahodnonemška vlada zanesljiva zavezništva z zahodnim svetom in nima namena žrtvovati teh zavezništev rapalskemu duhu.

Predstavnik je dalje izjavil, da je bonnska vlada pripravljena urediti svoje odnose s Sovjetsko zvezo, toda za odložilno ureditev teh odnosov je nujno potrebno rešiti vprašanje nemške združitve. Predstavnik je dalje omenil, da se je Sovjetska zveza z rapalsko pogodbo odpovedala nemškim reparacijam, medtem ko jih sedaj zahteva.

Bonnska vlada je danes soglasno odobrila tudi pogodbe o skupnem tržišču in Evratomu. Pogodbe bodo čimprej predložene parlamentu v odobritev.

Vzhodnonemški zunanji minister je v izjavi ki jo je danes objavila agencija «ADN», obtožil bonnsko vlado, da hoče sodelovati pri kolonialistični politiki zahodnih držav. To pa zaradi tega, ker se je Zahodna Nemčija obvezala v okviru pogodbe za skupno tržišče, da dovoli kredit 200 milijonov dolarjev za nezadostno razvite dežele v Afriki.

EOKA opozarja Hardinga

Če se ne ustavi teroristična akcija proti ciprskim patriotom, bo EOKA spet prijela za orožje - Trije Ciprčani obsojeni na dosmrtno ječo - Izjave Makariosa

NIKOZIJA, 11. — V Nikoziji je sodišče danes obsodilo na dosmrtno ječo tri mlade Grke, ker so imeli pri sebi orožje. Druga dva sta bila obsojena na 10 let ječe, ker sta dobavljala orožje partizanom.

EOKA je danes razširila na Cipru letake, s katerimi opozarja, da bodo ciprski patrioti spet prijeli za orožje, če ne bo guverner Harding ustavil svoje akcije proti tem patriotom in če ne bo ukinil izjemnih zakonov. «Tako, je rečeno v letakih, bo svetovna javnost vedela, kdo so odgovorni za nasilje, ter bo vedela, koga naj obtožuje, če bo EOKA prekinila premirje in bo dala novo lekcijo guvernerju Hardingu».

Nadškof Makarios pa je danes prišel v Nairobi, prestolnico Kenije. Novinarjem je nadškof dal nekaj kratkih izjav. «Majhne omilitve izrednih zakonov na Cipru, je dejal Makarios, ne zadostujejo za vzpostavitev miru na otoku in to tem manj, ker izredna sodišča še vedno izrekajo smrtne obsodbe».

Zatem je Makarios dejal, da, čeprav se je njegov zapor na Sejšelskih otokih končal in je sedaj na poti v Grčijo, vendar mu ni bila še priznana pravica do povratka na Ciper. «To pomeni, je pripomnil nadškof, da nismo ujetniki pač pa «izgnanci v svobodi». Vendar pa smo gotovi, da se bomo kmalu vrnili na Ciper».

Dalje je Makarios izjavil, da se bo v Grčiji razgovarjal s člani grške vlade in z raznimi grškimi političnimi osebnostmi. Poudaril je, da ne bo mogoče doseči pravične rešitve ciprskega vprašanja, dokler ne bodo izredni zakoni na Cipru ukinjeni in ne bo prenehalo njegovo izgnanstvo.

—«»—

LONDON, 11. — Včeraj je zaključila svoje seje vladna anketna komisija, ki je proučevala mezdne spore v zvezi z zadnjimi stavkami v ladjedelnicah in strojni industriji. Komisija bo verjetno objavila prihodnji teden nekatera priporočila delodajalcem in sindikalistom, naj dokončno rešijo spor.

Delna avtonomija Singapuru v okviru držav Commonwealtha

Laburisti predložili resolucijo, s katero zahtevajo odložitev jedrnih poizkusov - Japonska se bo pritožila pri mednarodnem sodišču - Aneurin Bevan za sklicanje konference osebnosti z vseh področij človeške dejavnosti

LONDON, 11. — Danes so v Londonu podpisali načrt ustave, ki dovoljuje Singapuru avtonomijo v okviru Commonwealtha.

Na podlagi sporazuma si Velika Britanija pridržuje nadzorstvo nad zunanjo politiko Singapura in nad njegovo obrambo. Obdržala bo tudi tamkajšnjo vojaško oporišče. Singapur bo dobil pravice «države» in njegovi prebivalci bodo imeli svoje državljanstvo.

Mesto guvernerja bo odpravljeno in nadomestil ga bo «Yang Di-Pertuan Negara» (državni poglavar). Ta bo malajska osebnost, ki bo zastopala angleško kraljico pri singapurski vladi. Kar se tiče zadev, ki so povezane z notranjo varnostjo, jih bo opravljal «svet za notranjo varnost», v katerem bo sedem članov: trije bodo Angleži, trije singapurski državljani in en malajski minister.

Laburisti so danes napovedali v spodnji zbornici, da bodo predložili resolucijo, ki graja vlado zaradi njene politike o obrambi. O resoluciji bodo glasovali ob zaključku razprave o obrambi.

Laburistična resolucija se izreka proti odobritvi politike, kakor jo je vlada obrazložila v beli knjigi, ter poziva vlado, naj da pobudo za učinkovite predloge za prepoved poizkusov z vodikovimi bombami. O tem naj bi se sklenil mednarodni dogovor. Medtem pa naj vlada odloži nameravani poizkus z vodikovo bombo na otoku Christmas.

Mac Millan ni hotel v spodnji zbornici odgovoriti na številna vprašanja v zvezi z britanskim nuklearnim orožjem, ki ga bodo preizkusili na Pacifiku. Poudarjal je, da bodo učinki izžarevanj zaradi teh poizkusov nepomembni z biološkega in zdravniškega stališča. Na vprašanje laburističnega voditelja Gaitskella je Mac Millan odgovoril, da bo vlada, kolikor to dopušča varnost, dala med razpravo o obrambi v spodnji zbornici čim več mogoče informacij o omenjenih poizkusih.

Medtem je japonski odposlanec Matsušita, ki se je v Londonu razgovarjal tudi z Mac Millanom in Churchillom v zvezi s temi poizkusi, izjavil, da bo predlagal svoji vladi, naj se obrne na mednarodno sodišče v Haagu, ki naj bi na podlagi načela svobode morij preprečilo omenjene poizkuse.

Angleški laburistični voditelj Aneurin Bevan, ki je na obisku v Indiji, je danes na tiskovni konferenci obrazložil svoje včerajšnje izjave glede sklicanja konference znanstvenikov, umetnikov in filozofov, ki naj bi v skladu z navodili velikih držav, katere bi zastopali, našli praktično rešitev za sedanja mednarodna vprašanja. Bevan je dejal, da ta predlog nikakor ne izraža pomanjkanja zaupanja v OZN, pač pa «tisti, ki so toliko časa proučevali ista vprašanja, ne morejo nanje gledati z njihove realne perspektive».

Bevan je najprej izjavil, da bi se morala sklicati konferenca največjih državnikov sveta, da se prepreči nesreča atomske vojne. Pri tem je dodal: «Ko mislim na tiste, ki bi se morali udeležiti take konference, se zdrznem ob misli, da se ti argumenti prepuščajo tistim, od katerih so nekateri stari, drugi bolni, drugi zopet stari in bolni. Zato bi tej konferenci na najvišji ravni, ki bi postavila nekatere temeljne direktive, morala slediti ustanovitev «organizma, ki bi ga sestavljale zelo znamenite osebnosti na vseh področjih človeškega delovanja — znanosti, filozofije, umetnosti in tehnike», ki naj bi na podlagi načelnih direktiv politikov proučili sestavo «konvencije za človeštvo».

Bevan je dejal, da se zaveda, da bi utegnil njegov predlog biti predmet posmehovanja, dodal pa je, da bi kljub temu lahko bil izhodišče, da se prepreči, da bi sdrknili v katastrofalno atomsko vojno.

Glede Nemčije je Bevan izjavil: «Združitev Nemčije ne more biti rezultat enostavne ločitve Nemčije od vsakega vojaškega pakta. Do nje lahko pride samo na podlagi sporazuma med obema blokoma». Pripomnil je, da je z združitvijo Nemčije v vsakem primeru povezano tudi vprašanje jamstev Poljski.

V zvezi z Izraelom je izjavil, da bi morale arabske države priznati dejstvo, da Izrael obstaja in bo v prihodnosti obstajal, ter naslanjati svojo zunanjo politiko na to dejstvo.

—«»—

Vodstvo KPF odobrilo sklepe sestanka z ZKJ

PARIZ, 11. — Politbiro CK komunistične partije Francije je odobril na svojem današnjem sestanku rezultat razgovorov delegacije KP Francije z ZKJ. Glasilo stranke «Humanite» piše danes, ča je politbiro sprejel poročilo članov delegacije o razgovorih, ki so se, kot je poudarjeno, končali z zelo pozitivnim rezultatom. «Sestanek v Beogradu, piše «Humanite», je uspeh tako za našo partijo kot za ZKJ. Prijateljski in bratski stiki z jugoslovanskimi komunisti so prispevali k utrditvi stikov med komunističnimi in delavskimi gibanji ter okrepili enotnost mednarodnega delavskega gibanja.» «Humanite» poudarja, da je «popolno ostvarjen dvojni cilj beograjskih razgovorov: določene so točke medsebojnega soglasja in obnovljeni stiki meč obema partijama».

—«»—

Fran Tratnik umrl

LJUBLJANA, 10. — V sredo okoli 12. ure je umrl v ljubljanski bolnišnici znani slovenski slikar Fran Tratnik. Rodil se je leta 1881 v Potoku pri Mozirju, študiral je v Pragi in Muenchenu. V Pragi je nato risal satirične in humoristične ilustracije, močno socialne in politične vsebine. Njegovo delo predstavlja zvezo med impresionisti in novim rodom ekspresionistov. Po prvi vojni se je posvetil oljnemu slikarstvu in slikal portrete, kompozicije in akte v poudarjeno izrazitem poimpresionističnem načinu. Naslikal je tudi več velikih stenskih oljnih slik. Izdal je mapo risb Begunci in objavil zanimive Aforizme o umetnosti. Ob njegovi sedemdesetletnici je izšla pri državni založbi njegova monografija, ki kaže njegovo umetniško vlogo. Slikarjev pogreb bo danes popoldne.

—«»—

Podelitev nagrad Sklada B. Kidriča

LJUBLJANA, 11. — Odbor *Sklada Borisa Kidriča* je včeraj v prostorih izvršnega sveta Slovenije podelil za leto 1957 nagrade za najboljša izvirna znanstvena dela objavljena lani, za razprave o razpisanih temah in nagrade za iznajdbe in tehnične izpopolnitve. Skupna višina vseh nagrad znaša 2,450.000 din. Skupno je bilo nagrajenih 16 nagrajencev in sicer:

Dr. Milan Vidmar, 300.000 din za delo «Transformatorji»; dr. Ivan Rakovec 200.000 din za delo «Geološka zgodovina ljubljanskih tal»; Josip Priol 200.000 din za delo «Biologija cvetja, oplodbe in rodnosti pri jablani»; dr. Aleksander Bajt 200.000 din za razpravo «Ekonomski pogoji za stimulacijo dviga proizvodnosti dela s posebnim ozirom na plačni sistem»; ing. Bojan Zaletel, Stane Marinič in Jože Zakonjšek II. nagrado za razpravo o isti temi v znesku 150.000 din; dr. Vilko Vujčič 50.000 din kot odkupno nagrado o isti temi; ing. Janko Sketelj, dr. ing. Roman Modic in dr. Marijan Rejic 150.000 din za skupno delo o temi «Čiščenje odpadnih voda in industrijskih odplak»; ing. Viljem Praprotnik 150.000 din za razpravo o ekonomiki čiščenja fekalnih vod; dr. ing. Vujica Jevdjević odkupno nagrado 50 tisoč din za rapravo o isti temi; ing. Martin Obran nagrado 500.000 din za iznajdbo novega sistema plezalnega opaža; ing. Edvard Cilenšek in Ivan Zupan po 250.000 din, prvi za postavitev elektrostatičnega pospeševalnika, drugi pa za iznajdbe na udarnem sukalnem kladivu.

Obenem je odbor *Sklada Borisa Kidriča* objavil razpis štipendij in nagrad tem za prihodnje leto. Posameznih razpisov se je za letos udeležilo nad 280 posameznikov, zavodov in podjetij. Predsednik odbora dr. Marijan Brecelj je poudaril, da se interes veča in da je odbor sprejel 19 razprav za konkurz razpisanih nagradnih tem ter hkrati uvedel strožji kriterij pri ocenjevanju.

Po odstavitvi Nabulsijeve vlade

Protestne demonstracije v Jordaniji proti angleško-ameriškim spletkam

Štiri vladne stranke odločno obsojajo Huseinov sklep - V Washingtonu in Londonu ne prikrivajo zadovoljstva in že napovedujejo prihod Ikeovega odposlanca «s polno torbo dolarjev»

AMAN, 11. — Kralj Husein je pozval senatorja in bivšega zunanjega ministra dr. Huseina Fakri Khalidija, naj sestavi novo vlado, in mu je dal čas 24 ur za posvetovanja. Nabulsija je kralj pozval, naj še dalje opravlja posle do sestave nove vlade.

Štiri stranke, ki so podpirale Nabulsijevo vlado, so danes objavile izjavo, v kateri obsojajo odstavitev te vlade in poudarjajo, da je Jordanija odločena uresničiti federacijo z Egiptom in Sirijo «kot prvi korak do popolne arabske enotnosti».

Izjava obsoja imperializem in zarote ter poudarja, da imajo štiri stranke odločen namen odpraviti tuj vpliv. Podpisniki izjave so: narodni socialisti, stranka «Baath», nacionalistična stranka in komunistična stranka.

V mestu Nablus je na tisoče demonstriralo proti odstavitvi Nabulsija. Sole in trgovine so bile zaprte, medtem ko so se prebivalci zbrali na ulicah mesta, ki je najvažnejše središče tistega dela Jordanije, ki leži zahodno od reke Jordan. Pri demonstracijah pa ni bilo incidentov. Študentje in kmetje, ki so prišli s podeželja, so šli v povorkah po ulicah in zahtevali povratek Nabulsija. Pri tem so nosili table s protizahodnimi gesli. Opoldne je glavni odbor demonstrantov, v katerem so zastopane vse stranke, dal raztrositi manifeste, ki pozivajo demonstrante na mir in naj prenehajo s stavko, dokler ne bo vladna zadeva razčiščena. V ostalih mestih istega področja je tudi mirno, toda povsod je zelo napeto.

Medtem se je zvedelo, da je Nabulsijeva vlada, preden je odstopila, razrešila funkcij nekatere poslanike in vladne funkcionarje, kakor na primer poslanika v Washingtonu in Parizu ter ministra v Teheranu.

V Londonu in tudi v Washingtonu ne prikrivajo zadovoljstva zaradi odstavitve Nabulsija, kateremu so vedno očitali, da je «komunist». Londonski «Daily Telegraph» piše, da vesti o atentatih na kralja Huseina ne odgovarjajo resnici in da jih je namenoma razširil izraelski radio, da ustvari zmedo.

Zatrjuje se, da so povod za včerajšnje dogodke dala predvsem sledeča dejstva: 1. Kralj Husein se je odločno uprl sklepu vlade, da uvede diplomatske odnose s Sovjetsko zvezo. 2. Vlada je vztrajala, naj se odstranijo visoki državni in dvorni funkcionarji, ki zagovarjajo politiko Zahoda v Jordaniji. Nabulsi je zahteval, naj kralj odpusti svojega svetovalca, zaupnika in prijatelja pašo Talhunija. 3. Kralj Husein je nedavno dal ukaz voditeljem policije in vojske, naj aretirajo nekatere «komuniste», ne da bi se prej posvetoval z vlado.

Tem vzrokom je treba pripisati angleške in ameriške spletke. Jordanska vlada ni hotela sprejeti Jamesa Richardsa, ki ga je Eisenhower poslal na Srednji vzhod da propagira za njegovo «doktrino». Kralj Husein je nasprotoval tudi politiki tesnega povezovanja in sodelovanja z Egiptom in Sirijo v obrambi neodvisnosti arabskih držav.

V Washingtonu sledijo razvoju v Jordaniji z velikim zanimanjem in izrekajo zadovoljstvo nad sklepom kralja Huseina. Pri tem pa so zaskrbljeni zaradi morebitnih posledic tega dejanja. Vesti o ljudskih demonstracijah proti odstavitvi Nabulsija navajajo opazovalce k temu, da menijo, da bo vojska imela odločilno vlogo, ča razčisti položaj. Zato so mnenja, da bo vse odvisno od stališča, ki ga bo zavzela vojska: če bo ostala na strani kralja Huseina, je malo možnosti večjih spopadov, če pa bo podprla dosedanjo vlado, trdijo opazovalci, da bi utegnilo priti do «razkosanja» Jordanije, o katerem zlasti v Washingtonu že dolgo govorijo. V Washingtonu so večno z nezaupanjem gledali na vedno tesnejše prijateljstvo in povezavo med Jordanijo, Sirijo in Egiptom. V sedanjih okoliščinah pa vzbujajo zaskrbljenost izraelski vojaški ukrepi ob meji z Jordanijo, ker bi to utegnilo še bolj zaostriti položaj.

Po mnenju washingtonskih opazovalcev bodo posledice Nabulsijeve odstavitve še posebno zanimive v zvezi s trojno zvezo Egipt-Sirija-Saudova Arabija, če bo kriza rešena s sestavo vlade, naklonjene Zahodu. V tem primeru bi si ZDA pridobile še Jordanijo za Eisenhowerjevo «doktrino». Kralj Husein je bil namreč naklonjen, da Eisenhowerjev odposlanec Richards pride v Aman, medtem ko se je vlada temu odločno upirala in zavračala Eisenhowerjevo doktrino.

«Če bo vse šlo dobro, piše danes neki angleški list, bomo čez nekaj dni videli Richardsa v Amanu s svojo torbo dolarjev pod pazduho.»

Toda položaj je zelo napet, ker pristaši, ki podpirajo Huseina v njegovi protijordanski politiki, niso močni in prebivalstvo odločno podpira politiko neodvisnosti, ki jo je vodila Nabulsijeva vlada. Znano je, da je Nabulsijeva vlada v svojih petih mesecih vladanja dosegla velike uspehe. Med drugim je odpovedala angleško-jordansko pogodbo ter sklenila sporazum z Egiptom, Sirijo in Saudovo Arabijo, da bodo dajale Jordaniji enako podporo, kakršno je določala angleško-jordanska pogodba.

Med raznimi predvidevanji je tudi možnost, da v primeru neuspeha poizkusa kralja Huseina prevzame oblast vojska. To pa vse v primeru, da Nabulsijevi pristaši ne bodo prevladali.

—«»—

Sklepi konference severnih držav

HELSINKI, 11. — Konferenca zunanjih ministrov severnih držav se je zaključila včeraj. O konferenci so objavili skupno poročilo, iz katerega izhaja med drugim, da so se ministri sporazumeli da bodo podpirali napore OZN, da doseže trajno izboljšanje položaja na Srednjem vzhodu. Ministri so se izrekli tudi za razmestitev varnostnih sil OZN na obeh straneh demarkacijske črte med Egiptom in Izraelom.

Kar se tiče plovbe po Sueškem prekopu, poudarja poročilo, da bi morali o tem razpravljati na konferenci, katere naj bi se udeležile vse prizadete države.

Dalje pravi poročilo, da je pet ministrov proučilo tudi vprašanje razorožitve. S tem v zvezi so mnenja, da je potrebno najprej doseči sporazum o prepovedi jedrnih poizkusov. Ker pa je vprašanje razorožitve težko rešiti v celoti, predlagajo zunanji ministri, naj se začne reševati postopoma vsako vprašanje zase začenši z zmanjšanjem konvencionalnega orožja. Ministri podpirajo načrt, ki so ga predložile OZN. Norveška in druge države za poprejšnjo napoved jedrnih poizkusov.

Dalje so ministri sklenili ustanoviti medsebojni zavod za atomsko fiziko in koordinacijski organizem za jedrna vprašanja. Pocprli so priporočilo severnega sveta za ustanovitev stalnega parlamentarnega organizma, ki naj bi reševal skupna vprašanja petih držav. Končno so ministri sklenili, da bo njih prihodnja konferenca prve dni septembra v Oslu.

Konferenci so prisostvovali zunanji ministri Norveške, Švedske, Finske, Islandije in Danske.

Norveški zunanji minister Lange je včeraj na tiskovni konferenci izjavil, da bo njegova vlada odgovorila pred veliko nočjo na pismo maršala Bulganina norveškemu ministrskemu predsedniku.

—«»—

Dedijer bo predaval v Stockholmu

BEOGRAD, 11. — Beograjski dopisnik agencije ANSA je izvedel, da bo Vladimir Dedijer odpotoval na Švedsko, kjer bo v Stockholmu predaval o mednarodnem pravu. Dopisnik se čudi, kako je uspelo Dedijeru, ki je bil pred leti skupaj z Djilasom izključen iz CK ZKJ in nato obsojen pogojno na 6 mesecev zaradi nekih člankov v ameriškem tisku, dobiti potni list, zlasti še ker je po drugi obsodbi Djilasa napisal maršalu Titu posebno pismo, v katerem je zagovarjal Djilasa in ni nato ničesar javno preklical.

—«»—

TEHERAN, 11. — Včeraj je prišla v Teheran sovjetska delegacija, ki je danes podpisala sporazum o dokončnem začrtanju meja med obema državama. Zadevni spor je trajal skoraj eno stoletje. Po podpisu sporazuma sta se obe strani sporazumeli, da bosta ustanovili odbor, ki naj prouči možnost o ustanovitvi skupne obmejne policije, ki naj mirno reši morebitne incidente.

V Albaniji skrunijo srbske grobove v imenu «marksizma» Envera Hodže

Stiki ZKJ z vsem italijanskim delavskim gibanjem dokazujejo nujnost skupne platforme vseh socialističnih sil

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 11. — Jugoslavija se je vedno zavzemala za široko sodelovanje in izmenjavo izkušenj z vsemi naprednimi delavskimi gibanji v svetu. Zadnja leta so zastopniki SZDLJ in ZKJ vzpostavili neposredne stike z mnogimi socialističnimi gibanji zahodnih držav, pred kratkim tudi s Socialistično stranko Italije, tako da sta ZKJ in SZDLJ po predhodni vzpostavitvi stikov s KPI vzpostavili s tem neposredno sodelovanje z vsemi socialističnimi gibanji v Italiji. Stike z italijanski socialističnimi silami, ne glede na izreden prispevek k ozračju, v katerem se razvijajo meddržavni odnosi med Italijo in Jugoslavijo, ugotavlja Jugopress, označujejo novo važno stopnjo sodelovanja, na kateri je edino mogoča v današnjem položaju nadaljnja krepitev socialističnih sil.

Ne more se reči nadaljuje Jugopress, da to ni želja delavskih strank in organizacij tudi drugih držav. Toda jugoslovansko in italijansko socialistično gibanje sta uspela uresničiti svoje namene, ker so njuni pogledi na socialistično sodelovanje osvobojeni ozkih in sektaških okvirov. Od lanskoletnih stikov s KPI, zlasti do stikov z drugimi činitelji italijanskega delavskega gibanja, se je pokazalo, da so partnerji na najboljši poti da svoje medsebojne stike izkoristijo za krepitev in uveljavljanje socialističnih idej v svojih državah in v svetu. Rezultati, ki so že doseženi in ki se pričakujejo, so možni za to, ker se realno in nedogmatično ocenjuje vloga in položaj partnerjev in stvarni interesi gibanja. Stiki z vsem italijanskim delavskim razredom najbolj izrazito dokazujejo, da vse socialistične sile, osvobojene ideoloških šablon, lahko najdejo dinamično skupno platformo in vzpostavijo medsebojne odnose na različnih toda med seboj koristnih ravneh. V primeru Italije, zaključuje Jugopress, uresničuje jugoslovansko delavsko gibanje svojo davno željo po sodelovanju z vsemi, ki imajo splošno socialistično idejo za izhodiščno točko.

Albanski list «Zeri populit» je postal pravi zastavonoša protijugoslovanske gonje. Glasilo albanske vlade izkoristi vsako priložnost, da «marksistično» dokazuje, da ima prav in da je Jugoslavija povezana z revizionisti in imperialisti. Nedavno je «Borba» objavila članek o skrunjenju grobov črnogorskih in srbskih vojakov, ki so padli v Albaniji, v balkanski vojni in v prvi svetovni vojni. «Zeri populit» je včeraj objavil članek, v katerem se čudi, kako to, ča se «Borba» zanima za grobove vojakov, ki so padli v vojni, ki jo je Lenin ocenil kot imperialistično. Po «Zeri populitu» so Črnogorci, ki so padli skupno z Albanci v borbi proti Turkom v balkanski vojni, in srbski vojaki, ki so padli in umrli pri umiku skozi Albanijo v prvi svetovni vojni, imperialistični sluge in zavojevalci, za katerih grobove ni potrebno skrbeti. Glasilo albanske vlade izenačuje skrb «Borbe» za grobove črnogorskih in srbskih vojakov s skrbjo italijanskih listov za grobove «italijanskih fašistov in zavojevalcev v Albaniji», kot piše list, da bi na ta način dokazal, da je «Borba» na strani zavojevalcev in da brani fašizem.

«Nimamo kaj razpravljati o «marksizmu» s tistimi, za katere uničenje in skrunjenje grobov naših vojakov ni sestavni del protijugoslovanske gonje, temveč prispevek k «marksističnemu» obravnavanju zgodovine v svetu,» piše «Borba». «Mi bomo še naprej skrbeli za grobove naših vojakov kakor tudi za žive jugoslovanske državljane, ki z njimi nečloveško ravnajo in jih ubijajo v Albaniji, ker imamo to za sestavni in neobhodni pogoj za ureditev normalnih odnosov s sosedno državo, s katere narodom smo se skupno borili v prvi in drugi svetovni vojni za svobodo. Če pa gre za strah pred srbskimi in črnogorskimi grobovi, tedaj pa nekaj ni v redu med albanskim vodstvom in njegovim ljudstvom,» zaključuje «Borba».

V Beogradu je bil nedavno poleg *Inštituta za mednarodno politiko in gospodarstvo* ustanovljen tudi *Inštitut za proučevanje delavskega gibanja*. V kratkem pa bodo ustanovili tudi *Inštitut za družbene znanosti*, ki bo proučeval z jugoslovanske strani gospodarske, politične, sociološke, pravne in zgodovinske vede. Inštitut bo imel tudi značaj pedagoške ustanove.

B. B.

Vojni zločinec A. Pavelić aretiran?

Zatekel se je v neko bolnišnico pri Buenos Airesu, ker ga je baje neki atentator ranil

BUENOS AIRES, 11. — Dopisnik agencije Reuter poroča, da se je znani vojni zločinec Ante Pavelič danes zatekel v sirsko-libanonsko bolnišnico v Buenos Airesu. Policiji je izjavil, da je neki atentator izstrelil nanj šest strelov, medtem ko se je sprehajal blizu svojega stanovanja 20 km od Buenos Airesa in da sta ga zadeli le dve krogli ter da je bil «atentator verjetno neki jugoslovanski agent ali pa neki emisar mednarodnega komunizma». Dopisnik pripominja, da so pristaši vojnega zločinca Paveliča proslavljali včeraj v Argentini obletnico ustanovitve tako imenovane «neodvisne hrvatske države», ki je bila ustanovljena po Mussolinijevem in Hitlerjevem nalogu.

Dopisnik trdi, da je zločinec zadet v prsi in v hrbtenico ter da je njegovo zdravstveno stanje precej kritično. Baje je policija zločinca v bolnišnici aretirala, ker ga je začela iskati takoj po Peronovem padcu zaradi njegovega delovanja v «*Alianca Libertadora Nacionalista*», to je pri udarnih peronističnih škvadrah. Toda doslej se je uspešno skrival. Ko bo ozdravel, ga bo policija zaprla, nato pa bo prišel pred sodišče zaradi svojega delovanja pod Peronom.

—«»—

RIO DE JANEIRO, 11. — Danes ponoči se je zrušilo v plamenih v bližini Santosa letalo DC-3 družbe «Real Aerovias». Pri nesreči je zgubilo življenje 30 ljudi. Letalo je začelo naglo padati in se je nato razbilo ob pobočju neke gore.

—«»—

Saudova Arabija protestira v ZDA zaradi Akabe

KAIRO, 11. — Egiptovski radio javlja, da je poslanik Saudove Arabije v Washingtonu protestiral pri državnem departmaju proti temu, ker je ameriška petrolejska ladja «Kern Hills» plula po Akabskem zalivu v izraelsko pristanišče Eilat.

Poslanik je protestiral proti kršitvi arabskih teritorialnih voda in poudaril, da je Akabski zaliv zaprto morje.

Egiptovski listi poročajo, da je kralj Saudove Arabije zagrozil Izraelu, da bo dal obstreljevati njegove ladje, če bodo skusale pluti po Akabskem zalivu.

Medtem pa se nadaljujejo razgovori o plovbi po Sueškem prekopu. Egiptovski zunanji minister Favzi se je danes sestal s sovjetskim, jugoslovanskim, indijskim in sudanskim poslanikom v Kairu.

Predstavnik Foreign Officea je v Londonu izjavil, da obstaja možnost priziva na Varnostni svet OZN, če se bodo sedanja pogajanja v Kairu o Sueškem prekopu razbila.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 14,6, najnižja 9,7, zračni tlak 997,5, vlaga 55 odst., morje razgibano, temper. morja 10,9.
Vreme danes: Pretežno oblačno vreme z delnimi razjasnitvami.

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 12. aprila Saba, Savica
Sonce vzide ob 5.26 in zatone ob 18.47. Dolžina dneva 13.21. Luna vzide ob 16.38 in zatone ob 3.58.
Jutri, SOBOTA, 13. aprila Ida, Jarmila

S sinočnje seje tržaškega občinskega sveta

Teiner predlagal vključitev predstavnika MEN v obč. odbor

Samo pod tem pogojem bodo nekatere male levičarske skupine podpirale odbor - Razprava o tem predlogu se bo nadaljevala v torek

Na sinočnji seji tržaškega občinskega sveta je svetovalec Teiner (PSI) ponovno načel vprašanje podpore občinskemu odboru svetovalcev tako imenovane demokratične levice. Čeprav je župan Bartoli v začetku seje skušal usmeriti razpravo na izključno upravna vprašanja, se mu to ni posrečilo, ker je svetovalec Teiner zahteval, naj se občinski odbor izjavi o vprašanju diskriminacije do nekaterih skupin v občinskem svetu. Zato se je socialistični svetovalec skliceval na svojo resolucijo, ki jo je predložil pretekli petek in v kateri je predlagal, naj se ugotovi, če odbor razpolaga v občinskem svetu z zadostno večino. Pri tem je izjavil: «Ali si občinski odbor pridobi podporo malih levičarskih skupin, ali pa bodo predstavniki PSDI izstopili iz odbora.» Iz njegovih besed je bilo razvidno, da je bil pooblaščen sklicevati se na stališče socialdemokratov glede njihovega sodelovanja v občinskem odboru. Zato je tudi poudaril, da če se bo PSDI držal svojih izjav, bo leva opozicija, kadarkoli bo hotela, sama postavila občinski odbor v manjšino in se ji ne bo treba glede nezaupnice odboru posredno vezati s skrajno desnico. Sicer pa lahko že danes rečemo, da bi pomenil izstop odbornikov PSDI iz odbora dejansko krizo občinskega sveta. V tem primeru lahko samo enobarvni demokristjanski odbor s podporo skrajne desnice prepreči prefekturnega komisarja in nove volitve. V dobro obveščenih političnih krogih sredinskih strank pa prevladuje mnenje, da se demokristjani ne bodo spuščali v takšno avanturo in da bodo v skrajnem primeru sprejeli nove volitve.

Nato je socialistični svetovalec zahteval od občinskega odbora, da preneha s kakršnokoli diskriminacijo do katerekoli politične skupine. Obenem pa je dejal, da imajo komunisti kot močna skupina v občinskem svetu pravico do zastopstva v občinskih javnih ustanovah. Izjavil je, da je PSI proti vsaki diskriminaciji in da ne bo nikoli pristala, da se v občinskem svetu delajo politične razlike pri izvolitvi predstavnikov v upravne svete občinskih ustanov. Dokler ne bo občinski odbor javno izjavil, da ne bo izvajal nobene diskriminacije, PSI ne bo predlagala nobenega svojega kandidata v upravne organe javnih ustanov.

Glede proste cone pa je dejal, da mora biti to vprašanje čimprej rešeno, ker predstavlja v sedanjih pogojih tržaškega gospodarstva edino rešitev za mesto. Zato zahtevamo od Krščanske demokracije, je poudaril svetovalec Teiner, da odkrito pove svoje stališče glede tega vprašanja. Potem ko je obsodil demokristjane, da so do sedaj zavlačevali delo komisije za prosto cono in s tem ustvarili nerazpoloženje večine občinskih svetovalcev, je dejal, da v teh pogojih občinski odbor ne more iti naprej.

Zaradi tega je dr. Teiner predlagal vključitev v občinski odbor predstavnika MEN svetovalca dr. Caravellija. Po njegovem mnenju bi predstavljala vključitev dr. Caravellija v občinski odbor jamstvo, da bo tudi Krščanska demokracija odkrito podprla ustanovitev proste cone. Samo pod tem pogojem bodo male levičarske skupine podprle občinski odbor.

Župan Bartoli je hotel ponovno prekiniti razpravo o tem važnem političnem in gospodarskem vprašanju in predlagal, naj bi nadaljevali z obravnavo navadnih upravnih problemov. Kljub temu pa je misin Morelli govoril izključno o odnosu skrajne desnice do občinskega odbora in očital demokristjanom, da hočejo izigravati opozicijske skupine in se s tem obdržati na oblasti, čeprav razpolagajo z manjšino glasov. Nato pa jim je ponovno ponudil podporo vseh «italijanskih nacionalnih strank», to je misinov, monarhistov in liberalcev.

Svetovalec dr. Pincherle (UP) pa je opozoril župana na njegove izjave ob izvolitvi občinskega odbora glede zastopstva opozicije v občinskih ustanovah. Poudaril je, da se do sedaj župan in odbor nista držala teh obljub, ker nočeta, da bi predstavniki vsega prebivalstva nadzorovali delovanje javne uprave. Tudi on je dejal, da se bodo borili proti kateri koli diskriminaciji v občinskem svetu.

Komunistični svetovalec Pogassi pa je ugotovil, da je občinski odbor že mnogo časa v latentni krizi in da je treba enkrat za vselej razčistiti ta nevzdržen položaj. Poleg tega je podprl predlog socialističnega svetovalca Teinerja za vključitev predstavnika skupine MEN v občinski odbor. Tudi neodvisna levičarska svetovalka Gruber-Bencova je izjavila, da se strinja s Teinerjevim predlogom za vključitev dr. Caravellija v odbor. Zadnji je na sinočnji seji govoril svetovalec Caravelli, ki je opozoril občinski odbor na program, ki je bil objavljen ob izvolitvi župana in dejal, da se mora odbor držati tega programa, če hoče, da bo užival podporo njegove skupine in malih levičarskih strank. V glavnem pa je dr. Caravelli govoril o prosti coni. Poudaril je, da je vsako zavlačevanje rešitve tega vprašanja škodljivo za tržaško gospodarstvo. Zato je pozval demokristjane, naj se končno odločijo za ali proti prosti coni in naj zato občinski odbor prouči Teinerjev predlog.

V začetku seje pa so nekateri odborniki odgovorili na razna vprašanja, ki so jim bila postavljena na preteklih sejah. Obenem pa je župan zagotovil, da ni nobene nevarnosti, da bi naprave čistilnice Aquila premestili drugam v Italijo.

Na prihodnji seji občinskega sveta, ki bo v torek, se bo nadaljevala razprava, ki jo je načel svetovalec Teiner, o vključitvi predstavnika MEN v občinski odbor.

—«»—

Pokrajina vztraja na poenotenju plač

Včeraj se je sestal pokrajinski odbor in razpravljal v zvezi s svojim sklepom z dne 19. novembrom 1956 o poenotenju plač pokrajinskih uslužbencev. Na seji so ugotovili, da je pokrajinski upravni odbor (prefekture) predlagal spremembo sklepa o poenotenju plač pokrajinskih uslužbencev, čeprav je bil ta sklep sprejet na podlagi zakonov in prejšnjih sklepov.

Ker niso nadzorne oblasti upoštevale odločitev drugih pokrajinskih upravnih odborov, ki so priznali upravičenost sklepov o poenotenju plač, je pokrajinski odbor sklenil, da bo vztrajal na svojem dosedanjem stališču in zahteval odobritev svojega sklepa. V ta namen bo tudi dokazal višjim oblastem upravičenost in utemeljenost svojega stališča.

—«»—

Gradbeni delavci v mezdnem gibanju

Odbor Zveze gradbenih delavcev (FILLEA) se je včeraj sestal in razpravljal o položaju, ki je nastal po razbitju pogajanj za sklenitev nove vsedržavne delovne pogodbe za gradbeno stroko. Odbor je ugotovil, da so se po več mesecih pogajanja razbila samo zaradi trme delodajalcev ter da so osrednje sindikalne organizacije storile prav, ko so napovedale mezdno gibanje. Sindikati so postavili že pred več meseci razne mezdne zahteve, zlasti pa zahtevo po višji proizvodni nagradi. Delodajalci pa so 3. t. m. na izrecno zahtevo sindikatov, naj končno jasno opredelijo svoje stališče, našli neutemeljeni izgovor, da se ni mogoče določiti datuma, od katerega naj bi veljala nova pogodba.

Odbor tukajšnje Zveze gradbenih delavcev je na svoji seji tudi ugotovil, da so se dobički skupine gradbenikov (ANCE) zvišali od leta 1951 za 50 odstotkov, za kar se morajo zahvaliti dejstvu, da se je delovna storilnost delavcev zvišala v teh letih kar za 42 odstotkov, pri čemer ni upoštevano povečanje proizvodnosti zaradi uvedbe novih strojev. Medtem pa so se mezde zvišale samo za 12 odstotkov. Na sestanku so zato sklenili, da pričnejo mezdno gibanje ter da bodo priporočili svojim članom, naj storijo vse, da se med delavci okrepi enotnost. Sindikat pa se bo skušal sporazumeti s sindikatom te stroke CISL za skupen nastop in za napoved morebitne stavke.

—«»—

○ Tržaška gospodarska agencija ASTRA poroča, da bo parnik «Vesuvio», last pomorske družbe «Italia», priplul v Trst iz Benetk 16. aprila. Parnik bo odplul 20. aprila na progi proti Tirenskemu morju in Braziliji.

Miha Marinko na poti skozi Trst

Včeraj popoldne okoli 17. ure je prispel iz Ljubljane v Trst član predsedstva SZDLJ Miha Marinko, ki bo skupno s tajnikom za zakonodajo zveznega izvršnega sveta dr. J. Djordjevičem in članom centralnega sveta sindikatov Jugoslavije Deleonejem predaval na rimskem inštitutu za družbene veče «Gramsci» o vprašanjih samouprave.

Gostje so se zadržali v Trstu do 22. ure, ko so z brzovlakom nadaljevali pot v Rim. Na tržaški postaji so se od njih poslovili generalni konzul FLRJ v Trstu Mitja Vošnjak in še nekateri člani konzulata.

—«»—

Na dražbi oddana javna dela

Na ravnateljstvu za javna dela pri vladnem generalnem komisariatu so 10. t. m. oddali na dražbi naslednja dela: asfaltiranje dela državne ceste št. 14 Trst - državna meja za 21.055.000 lir; asfaltiranje državne ceste št. 202 Trst - Sesljan za 13.945.000 lir ter ureditev ceste Štivan - Medja vas za 7.500.000 lir.

Dela za asfaltiranje prvih dveh cest je prevzelo podjetje Vicini iz Trsta, medtem ko bo uredilo cesto iz Štivana do Medje vasi podjetje A. Brussi iz Trsta.

V okviru potovanja po mestih Severne Italije

Ameriški veleposlanik v Italiji na uradnem obisku v našem mestu

Sprejem pri vladnem generalnem komisarju, na predsedstvu pokrajine in na županstvu - Tiskovna konferenca v hotelu «Excelsior»

Z enodnevno zamudo po prvotno določenem programu je včeraj zjutraj prispel v Trst ameriški veleposlanik James David Zellerbach, ki bo od tod pričel svoj obisk drugih mest severne Italije. Na kolodvoru so ga pričakali predstavniki tukajšnjih oblasti z gen. vladnim komisarjem Palamarom, pokrajinskim predsednikom Gregorettijem, županom Bartolijem in drugimi ter konzul ZDA v Trstu Gannett in ravnatelj čitalnice USIS Wheeler.

Veleposlanik Zellerbach, s katerim potuje tudi njegova soproga, se je najprej odpeljal v hotel Excelsior, nakar je kmalu pričel svoje uradne obiske. Najprej je obiskal vladnega komisarja Palamaro, ki mu je predstavil svoje sodelavce, nato pa je odšel k škofu. Ob 11. uri je sledil obisk na sedežu predsedstva pokrajinske uprave, kjer ga je pozdravil pokrajinski predsednik prof. Gregoretti, ki je v svojem govoru tudi poudaril zasluge ZDA, da se je Trst vrnil pod Italijo. V odgovoru je Zellerbach med drugim dejal, da je bil presenečen ob veliki spremembi na gospodarskem področju od tistega časa, ko se je prvič mudil v Italiji kot predstavnik Marshallovega načrta. Poudaril je važnost, ki jo bo imela Italija in zlasti Trst v okviru evropskega sodelovanja. Komaj 20 minut je trajal ta obisk in že se je Zellerbach odpravil na županstvo, kjer ga je župan Bartoli najprej sprejel posebej s podžupanom Dulcijem, potem ga je pa v dvorani nagovoril vpričo ostalih sodelavcev. V svojem govoru, med katerim je tudi čisto neumestno govoril o «ceni žrtvovanja najbolj italijanskih dežel», je Bartoli še precej konkretno namigoval na potrebo investicije ameriškega kapitala v Trstu. V odgovoru je Zellerbach govoril najprej o lepotah Trsta, nato pa je izrazil svojo srečo, da je lahko Italiji in Trstu pomagal po vojnem razdejanju. To je bilo v času ERP, za naprej pa seveda ni mogel obljubiti, da bo kdo hotel investirati v Trstu ameriški kapital. Ko je dopoldne obiskal še vojaškega poveljnika Trsta, se je veleposlanik vrnil v Excelsior.

Ob 12.30 je imel veleposlanik Zellerbach v Excelsioru tiskovno konferenco. Pravzaprav o tiskovni konferenci niti ne moremo govoriti, saj je bilo po nekaj besedah veleposlanika postavljeno eno samo vprašanje. Ravnatelj čitalnice USIS je veleposlanika pozdravil, nakar je ta zopet izrazil svoje zadovoljstvo, da je prišel v Trst. Ponovno je poudaril, da je opazil veliko razliko med stanjem, v katerem se je Italija nahajala pred leti, in sedanjim stanjem. Nekoliko čudno pa se je slišalo, ko je dejal, da med svojim prvim bivanjem ni mogel priti v Trst. Do Gorice je prišel, naprej pa ni mogel, ker takrat ni bilo tako mirno kot sedaj. (Doslej nismo še nikoli slišali, da bi se bil kak ameriški(!) funkcionar bal priti v Trst. Zellerbach se je nahajal v Italiji v letih 1948-50). Dejal je še, da ima Trst ugodno pozicijo za nadaljnji ekonomski razvoj. Stavil se je na razpolago za eventualna vprašanja; če bo znal, bo odgovoril, je rekel; prav tako pa bo brez ovinkov povedal, da noče odgovoriti, če bi bilo kako tako vprašanje. Toda postavljeno je bilo eno samo vprašanje: ali je sedaj, ko je minila doba pomoči, verjetnost investicije ameriškega privatnega kapitala v Trstu? Zellerbach je najprej dejal, da je pomoč potrebna in umestna, dokler je dežela tako na tleh, da ji je pomoč nujno potrebna in ko je tudi očitno, da te pomoči ne bo mogla vrniti. Ko pa se stvari uredijo, potem vsaka država, ki hoče biti spoštovana, raje preide od prejemanja pomoči na obliko rednega gospodarskega poslovanja in izmenjavanja. Italija je po njegovem mnenju vsekakor «dobra» dežela za investiranje kapitala. Seveda pa gre privatni kapital predvsem tja, kjer vidi največjo varnost in donosnost. Gotovo pa bo tudi v Trstu možnost investicij. Tiskovne konference je bilo s tem konec. Pač pa se je veleposlanik zadržal še nekaj časa v prijateljskem razgovoru z novinarji, nakar se je umaknil v svoj apartma.

* * *

Prav v času obiska veleposlanika ZDA v Trstu je ravnatelj čitalnice USIS Wheeler obvestil predsedstvo tržaškega velesejma, da se bodo letošnjega velesejma udeležile tudi ZDA. Ameriški paviljon bo obsegal skoraj vse prvo nadstropje stavbe posebnih razstav. V njem bo zgodovinska razstava ameriške trgovinske mornarice.

GLASBENA MATICA
V TRSTU
V SREDO 17. APRILA OB 20.30
v dvorani na stadionu «Prvi maj»
Slovenski vokalni oktet iz Ljubljane
Sodelujeta tudi: sopranistka Sonja Fabčič-Barbieri in baritonist Dušan Popovič (solista beograjske Opere)
Vabila bodo na razpolago od ponedeljka dalje v Tržaški knjigarni v Ul. sv. Frančiška 20 ter eno uro pred pričetkom pri blagajni dvorane.

***SNG* za Tržaško ozemlje**
V soboto 13. t.m. ob 20.30 v BORŠTU
John Patrick
VROČA KRI
V nedeljo 14. t. m. ob 17. uri v Ljudskem domu v KRIŽU
John Patrick
VROČA KRI

Slovenski taborniki na Tržaškem — rod «Modrega vala»
priredi v soboto 13. t. m. v Gregorčičevi dvorani v Ul. Roma 15.II.
filmski večer
Na sporedu bodo dokumentarni filmi o življenju in delu skavtskih organizacij.
Začetek ob 20.30
Vstop prost.

PROSVETNO DRUŠTVO «S. SKAMPERLE» Sv. Ivan
priredi v nedeljo 14. t.m. ob 17. uri
kulturno prireditev
v dvorani na stadionu «Prvi maj» (Vrdelska cesta 7)
Nastopajo pevski zbor, dramska družina ter posamezni recitatorji.
Člani in prijatelji vljudno vabljeni

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO V TRSTU
vabi na
fotografsko razstavo
s planinskimi in tržaškimi pokrajinskimi motivi
Odprta je v Gregorčičevi dvorani v Ul. Roma 15-II., samo se danes od 17.30 do 20. ure.

Na pobudo sindikata slovenskih šolnikov

Razprava o vrsti problemov slovenskega šolstva na Tržaškem

Na sestanku, ki so se ga udeležili zastopniki političnih in kulturnih organizacij, so razpravljali o zakonski ureditvi slov. šol, o načrtih za šolo pri Sv. Ivanu in o ustanovitvi stalnega odbora za slov. šolo

Sinoči so se sestali na pobudo sindikata slovenskih šolnikov predstavniki vseh slovenskih političnih strank in osrednjih kulturnih organizacij, ki so razpravljali o vrsti perečih šolskih vprašanj.

V začetku sestanka je tajnik sindikata slovenskih šolnikov Gerdol sporočil, da so že poslali vladnim predstavnikom, poslancem in drugim vidnim osebnostim spomenico in popravke k vladnemu osnutku zakona o ureditvi slovenskega šolstva in da so jim prizadeti do sedaj potrdili prejem. Rimski senat pa je pismeno odgovoril, da do sedaj še ni bil predložen noben tovrstni zakonski predlog in da bodo v času, ko bo do tega prišlo, predložili ves material odgovornim komisijam.

Slovenski šolniki še vedno čakajo na vabilo ministra za javno šolstvo, da bi sodelovali pri sestavljanju zakonskega osnutka, čeprav je minister v razgovoru s predstavniki šolnikov zagotovil, da bo povabil predstavnika šolnikov v «najkrajšem času».

V razpravi so prisotni politični predstavniki ugotovili, da je verjetno prišlo do zastanka pri razpravljanju o tem vprašanju zaradi negotovega položaja vlade. Vendar pa se zaradi tega ne sme prenehati z odločno akcijo in se tako ne sme dopustiti, da zaspi razprava in zakonska ureditev slovenskih šol.

Med sejo je bilo tudi govora o načrtih, da bi dozidali šoli pri Sv. Ivanu še eno nadstropje in v njo preselili dijake, ki sedaj obiskujejo šolo v Ul. Lazzaretto Vecchio. V ta namen je že dobilo ravnateljstvo slovenske višje gimnazije v Ul. Lazzaretto Vecchio nalog, da izdela načrt za dozidavo še enega nadstropja. Tajnik sindikata je v tej zvezi poudaril, da so oblasti ugotovile, da so sedanji prostori slovenske višje gimnazije v resnici neprimerni. Vendar pa bi nameravana preselitev predstavljala za Slovence hud udarec, ker se nikakor ne sme dopustiti, da bi nas izrinili iz središča mesta na periferijo. V diskusiji so nato navzoči predstavniki med drugim ugotovili, da bi na ta način občutno oškodovali dijake, saj bi se številni dijaki morali voziti najprej z vlakom ali drugimi prevoznimi sredstvi do središča mesta in nato ponovno s tramvajem do Sv. Ivana. Edini primerni prostor za slovensko srednjo šolo je zaradi tega v središču mesta, kjer oblasti razpolagajo s primernimi zemljišči in kjer bi lahko zgradili potrebam primerno, moderno šolo.

Na sestanku so sklenili, da bodo politične stranke in kulturne organizacije podrobno proučile to vprašanje in takoj intervenirale na pristojnih mestih.

Poleg tega so navzoči predstavniki tudi razpravljali in se soglasno izrekli za ustanovitev skupnega «Odbora za slovensko šolo», ki naj bi stalno proučeval pereča vprašanja in prispeval h krepitvi šole. Do ustanovitve tega odbora bo prišlo v kratkem.

—«»—

Prometni nesreči

Z rešilnim avtom se je včeraj okoli pol sedmih zvečer zatekel v bolnišnico 23-letni Arnaldo Ronzani iz Nabrežine, katerega so zaradi udarca na kolku in lažjega možganskega pretresa pridržali iz previdnosti na opazovalnem oddelku.

Mladenič je pojasnil, da se je kake pol ure prej vozil z lambreto svojega znanca, ko sta se v bližini Šempolaja oba zvrnila na tla. Medtem ko se je šofer rešil brez poškodb, so morali priti ponj z avtom Rdečega križa.

Nekaj ur kasneje so z istim prevoznim sredstvom pripeljali v bolnišnico 45-letnega Giuseppa Fontanota iz Milj, ki je imel številne praske po obrazu in je bil vrhu tega še pošteno pijan. Mož seveda ni znal obrazložiti, kaj se mu je pripetilo. Agenti prometne policije, ki so ga pripeljali v bolnišnico, pa so izjavili, da se je pijani Fontanot med hojo z negotovim korakom po sredini Miramarskega drevoreda zaletel v 19-letnega Pasquala Colagrandeja iz Ul. della Guardia, ki je bil s svojo vespo namenjen v središče mesta.

—«»—

IZPRED KAZENSKEGA SODIŠČA

Spet odložena razprava Germani-Lonza-Dezman

Proces proti dr. Giuseppu Germaniju, prof. Luciu Lonzi in odgovornemu uredniku dnevnika «Il Corriere di Trieste», ki jih je misinski občinski svetovalec odv. G. Wondrich tožil zaradi obrekovanja, je bil ponovno odložen.

Tokrat je odložitev predlagal dr. Germani, ki je že pred dnevi poslal predsedniku odseka, pred katerim se mora zagovarjati, pismo, v katerem ga obvešča, da si je izbral za zagovornika odvetnika Antonia Valenta iz Milana. To je potrdil tudi med včerajšnjo zelo kratko razpravo, kjer je omenil, da novi zagovornik, njegov sobojevnik še iz prve svetovne vojne, ni mogel priti v Trst zaradi poslov, ki ga zadržujejo v rojstnem mestu.

Naravno je, da sta zagovornika prof. Lonze in Dezmana soglašala za odložitev razprave, medtem ko se je temu protivil odvetnik zasebne stranke, kateremu se je pridružil tudi tožilec. Dosedanji Germanijev zagovornik odv. Falconer je tudi dodal, da bi moral biti proces odložen že zato, ker bi morali obtožence, kar velja tudi za nujni postopek, zaslišati še pred javno razpravo.

Sodišče je Germanijevo prošnjo sprejelo in odložilo razpravo na 2. maja ob 9. uri.

Preds. Fabrio, tož. Maltese, zap. Rachelli, obramba odv. Puecher, Kezich in Falconer, odv. zas. stranke Strudthoff.

—«»—

Genovski inženir zopet v Trstu

Včeraj proti večeru so jugoslovanske oblasti dovolile inž. Giampaolu Marcucciju iz Genove, ki je bil na praksi pri «Esso Standard» v Trstu, da je zapustil Koper in se vrnil preko obmejnega bloka. Kakor je znano, je inženir v nedeljo ilegalno prekoračil mejo.

Na obmejnem bloku ga je čakal njegov oče, medtem ko je mati ostala v hotelu «Jolly». Okoli 20. ure je Marcucci prišel v hotel «Milano», kjer stanuje med bivanjem v Trstu.

Izid volitev odbora v Javnih skladiščih

CGIL je ohranila večino med delavci

CGIL je dobila 62,20 odst. glasov delavcev in 30,08 odst. glasov uradnikov, a je le izgubila 1 predstavnika delavcev

Po dveh dneh so se včeraj končale volitve novega tovarniškega odbora v Javnih skladiščih. Od 1129 volilnih upravičencev jih je glasovalo 1076, to je nad 95 odstotkov.

Rezultati so naslednji: CGIL je dobila 360 glasov uradnikov (30,08 odst.) in enega predstavnika, CISL pa 837 glasov uradnikov (69,92 odst.) in 2 predstavnika.

Med delavci je dobila CGIL 1582 glasov (62,21 odst.) in 2 predstavnika, CISL pa 961 glasov (37,79 odst.) in tudi dva predstavnika. CISL je torej dobila s samo dobro tretjino glasov med delavci enako število predstavnikov kot CGIL, kar je pač odvisno od sistema zaračunavanja kvocientov, pri čemer je zadostovalo neznatno število glasov razlike. Zaradi tega je sedaj CGIL v odboru v manjšini za enega predstavnika, medtem ko je imela prej 4 predstavnike, CISL pa samo 3. Vsekakor ne gre za veliko razliko v številu glasov.

Ne glede na sestavo novega tovarniškega odbora pa je treba ugotoviti, da je glasovalo za kandidate CGIL skoraj dve tretjini delavcev, čeprav je druga sindikalna organizacija v preteklem oktobru izkoristila madžarske dogodke in razcepila odbor na dvoje, kar je že pokazalo negativne posledice za delavce in uradnike.

Sedaj pričakujejo delavci in uradniki, da se zopet vzpostavi enotnost, saj bi se tovarniški odbori, ki predstavljajo delavce in uradnike v podjetju, ne smeli ločiti, marveč bi morali vedno enotno opravljati svoje delo.

Obdolžen tihotapstva skočil iz vlaka

Pred dnevi so agenti finančne policije odkrili mrežo tihotapcev s kavo, ki so jo v tovornikih z dvojnim dnom vozili iz pristanišča.

Pristojne oblasti o akciji molčijo, ker je preiskava še vedno v teku. Zvedelo pa se je, da so priprli nekaj oseb, med katerimi so baje tudi nameščenci neke tržaške tvrdke in neki znani komercialist. Tega so baje preiskovalni organi pozvali v ponedeljek na zaslišanje, vendar se zdi, da ni zapleten v tihotapstvo, temveč da je samo popravil nekaj odpravnic in podobno. Zato so ga tudi takoj izpustili, toda pozvali so ga, da se ponovno zglasi v sredo.

To pa je moža spravilo v obup in namesto da bi se v sredo zglasil, kot mu je bilo naročeno, se je baje odpeljal z vlakom proti Portogruaru. Od tam se je menda zopet peljal z vlakom proti Trstu, a blizu Medje vasi je skočil iz vlaka. Na srečo ga je zaneslo v stran in se ni huje poškodoval. Zdravnik mu je izpral praske, nakar je lahko odšel domov.

Preiskava še vedno traja. Prepričani smo, da nas bodo pristojne oblasti obvestile o uspehu.

—«»—

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(v aprilu)

Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Godina Enea, Ul. Ginnastica 6; Alla Maddalena, Istrska cesta 43; Pizzul-Cignola, Korzo Italia 14; Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26.

Zaradi nepopustljivosti pekov

24-urna stavka pekovskih delavcev

Na sinočnji enotni skupščini so številni delavci predlagali stavko za nedoločen čas

Od 18. ure snoči so pekovski delavci v stavki, ki bo trajala 24 ur. Njihovi delodajalci se namreč niso odzvali vabilu za sestanek na uradu za delo, tako da ni preostalo pekovskim delavcem, ki so se sestali ob 18. uri na skupščini v Ul. Duca D'Aosta, drugega, kot da pričnejo stavko. Na sinočnji skupščini se je po poročilu sindikalistov razvila zelo živa diskusija, v kateri so zlasti obsodili nepopustljivost in trmo delodajalcev. Številni delavci so tudi zahtevali, naj se napove stavka za nedoločen čas, s čimer bi pač prisilili peke, da ugodijo pravičnim delavskim zahtevam.

Na skupščini so tudi sklenili, da bodo ponoči skupine pekovskih delavcev poskrbele za reden potek stavke ter preprečile morebitne zlorabe pekov in pazile, da ne prekršijo raznih predpisov. Med drugim je namreč tudi prepovedano delo morebitnim stavkokazom, ki nimajo potrdila o zdravniškem pregledu.

Ponoči ob treh pa so se pekovski delavci ponovno sestali na skupščini. Med drugim naj bi se na tej skupščini tudi pomenili o predlogih za stavko na nedoločen čas, to je do skrajnosti.

Stavka pekovskih delavcev bo vsekakor prizadela tudi potrošnike. Jasno je, da bodo gospodarji sami pekli kruh in zagotovili minimalno dobavo, kar pa ne bo zadostovalo. Zato bi bil že skrajni čas, da peki popustijo. Pri tem naj jim bodo za zgled peki v raznih drugih mestih, ki so že pristali na izvajanje vsedržavne pogodbe in na sklenitev pokrajinskih dopolnilnih pogodb. V teh mestih in pokrajinah so pekovski delavci stavko preklicali. Kot je znano, traja vsedržavna stavka dva dni in tržaški pekovski delavci so že pokazali dovolj razumevanja s tem, da so se omejili na 24-urno stavko.

Oba sindikata delavcev Acegata sta poslala skupščini pismo, v katerem izražata pekovskim delavcem svojo popolno solidarnost.

—«»—

V soboto zasedanje sindikalnega sveta

V soboto in nedeljo se bo sestal glavni svet sindikatov Delavske zbornice CGIL. Zasedanja se bodo udeležili člani izvršne komisije Delavske zbornice, izvršnih odborov vseh vključenih sindikatov, člani odborov delavskih zbornic v Križu, Dolini in Miljah ter delegati, do katerih ima pravico vsak sindikat. Na zasedanju bodo razpravljali predvsem o trimesečni kampanji za okrepitev sindikatov in sindikalne solidarnosti.

Prvi del zasedanja se prične v soboto ob 17. uri v Ul. Zonta 2. Odgovorni tajnik Delavske zbornice bo podal poročilo, nakar bo sledila diskusija. V nedeljo ob 9. uri pa se bodo sindikalisti zbrali v dvorani v Ul. Tiziano Vecellio 4. Nadaljevala se bo diskusija, katere zaključke bo povzel dr. Luciano Lama, član osrednjega vodstva CGIL.

KRITIKE IN POROČILA

Grške in rimske umetnine v Ameriki

V ameriški čitalnici USIS je včeraj predaval dr. Raymond V. Schoder o grških in rimskih umetninah, ki se nahajajo v ameriških muzejih. S pomočjo številnih diapozitivov je predavatelj pokazal razne primere grških in rimskih umetnin iz raznih dob, šol in izvorov. Mnoge med temi umetninami so res krasne in predstavljajo prave umetnostnozgodovinske dragocenosti. Raztresene so po raznih muzejih v Bostonu, New Yorku in drugod. Kdor bi torej hotel videti čimveč primerov antične umetnosti, mu ne zadostuje obiti velike muzeje in galerije v Evropi, temveč bi moral iti tudi v Ameriko.

GLEDALIŠČA

VERDI

V nedeljo ob 11. uri bo v Avditoriju zadnji nedeljski koncert Tržaškega filharmoničnega orkestra pod vodstvom dirigenta Alda Priana. Na sporedu je Beethoven, Martucci, Boccherini in Dvorak. Vstopnice so naprodaj pri blagajni v Galeriji Protti 2.

IZLETI

Izlet SPDT na Grmado. V nedeljo, 14. t. m. priredi SPDT popoldanski izlet na Grmado. Zbirališče na glavni železniški postaji ob 13.30.

Plezalna vaja alpinističnega odseka SPDT. V nedeljo, 14. t. m. plezalna vaja članov alpinističnega odseka SPDT. Zbirališče pri avtobusni postaji za Katinaro ob 13. uri v Ul. Carducci. Vabljeni tudi novinci in prijatelji.

LJUDSKA PROSVETA

Seja izvršnega odbora Slovenske prosvetne zveze v Trstu bo danes 12. t. m. ob 18. uri na sedežu.

PROSV. DRUŠTVO V SKEDNJU

V torek, 16. t. m. bo v društvenih prostorih ob 19.30 uri občni zbor z običajnim dnevnim redom.

DAROVI IN PRISPEVKI

Ob obletnici smrti nepozabnega očeta daruje družina Zagar iz Padrič št. 32 1000 lir za Dijaško Matico.

—«»—

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 11. aprila se je v Trstu rodilo 17 otrok, poroke so bile 4, umrlo pa je 8 oseb.

POROČILI SO SE: šofer Giorgio Bertoni in lekarnarka Liliana Boschin, zidar Elio Glavina in gospodinja Bruna Brajnik, železničar Sergij Mislej in gospodinja Luciana Bonazza, šofer Livio Ellero in uradnica Bruna Gandolfo.

UMRLI SO: 46-letni Silvano Desantolo, 83-letna Adele Sedlacek vd. Kosoven, 77-letni Antonio Coloni, 70-letna Lucia Radetina vd. Sirotti, 82-letna Aida Molinelli vd. Capaccio, 61-letni Vilibaldo Pontini, 31-letni Carlo Renato Belich, 69-letni Attilio Basilio.

RADIO

PETEK, 12. aprila 1957

TRST POSTAJA A

11.30 Zabavna glasba; 12.00 O vitaminih; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Gershwin: Amerikanec v Parizu; 17.30 Plesna čajanka; 18.00 Mozart: Koncert za violino in orkester v G-duru; 18.24 Glasbena medigra; 18.30 Z začarane police; 18.40 Operetna fantazija; 19.00 Orkester Fred Waring; 19.15 Radijska univerza; 19.30 Pestra glasba; 20.00 Sport; 20.05 Leharjevi motivi; 20.30 Skladbe Johanna Straussa; 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu; 21.15 Velika dela slavnih mojstrov; 21.45 Slovenske ritmične popevke; 22.15 Haydnova in De Fallova glasba; 23.00 Poje Edith Piaf.

TRST I.

9.00 Reportaža z otvoritve medn. velesejma v Milanu; 11.30 Hernando Sciascia in njegov orkester; 12.00 Prvi italijanski parlament; 12.10 Popevke; 17.45 G. Verdi: «Aida», opera v 4 dej.; 21.00 Simfonični koncert.

KOPER

Poročila v slovenščini: 6.00, 7.00, 7.15, 13.30, 14.15, 15.00, 19.00, 22.00

Poročila v italijanščini: 6.30, 12.30, 16.30, 17.50, 23.00.

5.00-6.15 Spored iz Ljubljane; 6.15 Jutranja glasba; 7.00 - 7.15 Spored iz Ljubljane; 7.15 Glasba za dobro jutro, vmes koledar; 8.00-12.00 Spored iz Ljubljane; 13.40 Kmetijski nasveti; 13.45 Tisoč in en takt... pisan spored orkestralne in solistične glasbe; 14.30 Beležke radijskega reporterja; 14.40 Vedre melodije; 15.10 Zabavna glasba; 15.25 «Zadovoljni Kranjci»; 15.40-16.00 Spored iz Ljubljane; 16.00 Ritmi in popevke; 16.40 Orkester Andre Kostelanetz; 17.15 Operni odlomki; 18.45 Zunanje-politični pregled; 18.00-19.00 Spored iz Ljubljane; 19.00 Poje Doris Day; 19.30-23.00 Spored iz Ljubljane.

SLOVENIJA

327,1 m, 202,1 m, 212,4 m

5.00, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00.

11.00 Za dom in žene; 11.10 Dopoldanski operni spored; 12.00 Ileana Bratuž, vokalni oktet opernega zbora in Zadovoljni Kranjci pojo in igrajo slovenske narodne pesmi; 12.30 Ing. Dušan Modic: Precepljanje sadnega drevja; 12.40 Paganinijevi capricci v priredbi Franza Liszta; 13.15 Ritmi in melodije; 14.05 Polde Suhadolčan: Cvetlična junakinja; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Utrinki iz literature — Ciril Zlobec: Pesmi; 16.00 Mojstri koncertnega odra — Leopold Stokowski; 17.10 Sportniki, pozor!; 17.30 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku; 18.15 Slovenske narodne v priredbi C. Preglja in E. Adamiča; 18.45 Tedenski zunanje-politični pregled; 20.00 «Pevec hrepenenja in odpovedi» (komentirana glasbena oddaja ob 60-letnici Brahmsove smrti).

TELEVIZIJA

9.15 Reportaža z otvoritve medn. velesejma v Milanu; 17.30 Zena in dom; 18.15 Spored za otroke; 20.30 Poročila; 21.00 O. Wilde: «Pahljača lady Windermere», igra.

KINO

Excelsior. 16.00: «Železno krilo», B. Hope, K. Hepburn. Vistavision-technicolor.
Fenice. 16.00: «Zakopan revolver», G. Ford, J. Craine. Metroscope.
Nazionale. 16.00: «Ta naš svet». Zanimiv in popoln dokumentaren film o potovanju okrog sveta. Totalscope-color.
Filodrammatico. 16.00: «Zaročenci smrti», Silvia Kiscina in Rik Battaglia. Pri posnetkih z dirk sodelujejo: Lorenzetti, Duke, Campbell, Liberati itd.
Grattacielo. 16.00: «Poročno kosilo», B. Davis, E. Borgnine, D. Reynolds, R. Taylor. Metro.
Supercinema. 16.00: «Dežela Paperina» in «Rdeči balonček». Sledi «Vogal v periferiji», kratki film posnet v Trstu. Med predstavo bodo otrokom razdelili balončke.
Arcobaleno. 16.30: «Senca na strehi», D. Gelin, B. Dervi. Cinemascope.
Astra Rojan. 16.00: «Operacija Normandija», R. Taylor, D. Wynter.
Capitol. 16.00: «Živahna fantazija», technicolor.
Cristallo. 16.00: «Škrlatni angel», R. Hudson.
Alabarda. 16.00: «Lisbon». Temačna avantura. Ray Milland, Maureen O'Hara, Claude Rains.
Ariston. 16.00: «Črne perle Pacifika», V. Mayo, D. Morgan.
Armonia. 15.00: «Velika ječa», T. Tully, S. Sidney. «Vojna in mir».
Ideale. 16.00: «Kongres se zabava», J. Metz, R. Frachz.
Impero. 16.30: «Ubogi, a lepi» z Mariso Allasio in E. Mannijem.
Italia. 16.30: «Proti veliki ljubezni», M. Schell, R. Vallone.
S. Marco. 16.00: «Duša in srce», Ferruccio Tagliavini, Riccardo Billi, Mario Riva, Franca Marzi.
Kino gledališče ob morju. 16.00: «Attanasio, cavallo vanesio», R. Rascel.
Moderno. 16.00: «Človek v sivi obleki», Gregory Pick, Jennifer Jones, Frederich March, Marisa Pavan.
Savona. 16.00: «Gospa umorov», A. Guinnes. Pet morilcev in stara gospa.
Viale. 16.00: «Kavalir brez obraza», Claytou Moore.
Vitt. Veneto. 15.30: «Železničar», Pietro Germi.
Belvedere. 15.00: «Upor na ladji Caine».
Marconi. 16.00: «Žena in voli...», W. Chiari, G. Cervi.
Massimo. 15.30: «Pekel ljudi zraka», vojne podobe.
Novo cine. 16.00: «Deklica z Donave», Marika Roeck.
Odeon. 16.00: «Kralj barbarov», Jeff Chandler, Ludmilla Tcherina.
Radio. 16.00: «Tudi junaki jočejo», William Holden, Deborah Kerr.

NOVOST:
Dobršek: *Sodobno vinogradništvo* L 1.050.-
TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. Sv. Frančiška 20
Telefon 37-338

ŠIVALNI STROJI
Velika izbira novih in rabljenih — zelo ugodne cene
Uredimo pošiljanje v katero koli smer
Podjetje
DELPONTE PIETRO S.r.l.
Trst, Ul. Timeus 12, tel. 90270

PISANICE ali PIRHI so v Beli krajini barvana, okrašena velikonočna jajca, s katerimi razveselite naše malčke.
TRŽAŠKA KNJIGARNA v Ul. sv. Frančiška 20 vam nudi belokranjske pirhe po zelo ugodni ceni.

Strina Terezka

Bilo je lansko leto, ko se je slavilo odprtje Godničeve gostilne na Proseški cesti v Barkovljah. Ob taki priliki nikdo ne joče, ampak je vse veselo in razposajeno in navadno se konča slavje s petjem in plesom. Harmonikar je v kotu nategoval svoj instrument, ki bolj kot vsak drug podžge noge in nič ni čudnega, če se je začelo vrteti staro in mlado. Kar naenkrat pa se je večina plesalcev ustavila, da da prostor posebnemu paru, ki sta ga sestavljala nekaj pod dvema metroma visok moški, ki bi potisnil tehtnico prav gotovo nad 120 kg in stara ženica, ki je prišla svojemu partnerju do pasu in ki je tehtala nič več kakor tretjino velikana, s katerim se je vrtela. Kakor bi hotel staviti na poskušnjo zdržnosti stare plesalke, je harmonikar šel s svojim valčkom skoraj v večnost, naposled pa se je vendar ustavil. Tedaj je pogledala ženica pol metra višjemu plesalcu v obraz in mu rekla: «Vidim, da ste upehani. Jaz pa še ne, kajti lahko se še zavrtim kot

TEREZA KREČIČ

frlek» in zavrtela se je še nekajkrat sama.

Ta izredno vztrajna plesalka, je bila najstarejša tržaška cvetličarka, ki se je takrat približevala svojim devetdesetim. Kdor bi dvomil o gornjem, naj se popelje do pokopališča pri Sv. Ani, kjer bo našel med drugimi cvetličarkami tudi Terezo Krečičevo. Po kratkem pogovoru z njo, se bo prepričal, da ima pred seboj izredno razpoloženo starko, ki je vedno nasmejana in celo dovtipna. Pravgotovo bo šel od nje pomlajen.

Ker sem ji javil svoj obisk in je vedela za kaj gre, je kar začela:

«Trinajst otrok nas je bilo v Skopem na Krasu. Ker je trinajst nesrečno število, sta se morala oče in mati odločiti, ali naj pride v hišo še štirinajsti, ali pa naj gre eden od hiše. Vedno sem si želela priti v Trst in k morju in zato sem se sama ponudila, ker pa sem imela takrat šele sedem let, mi je mati rekla, da nisem še zrela, bo pa šlo prihodnje leto, ko bom imela osem let. In res se je zgodilo, da sem prišla s svojim osmim letom v Barkovlje, kjer sem služila pri družini Luke Spolovarja do svojega dvajsetega leta, ko sem se poročila s pokojnim Karlom. Vsako leto je v zibelki nekaj zajokalo in niti se nisem zavedala, da jih imam že deset. Zaslužek mojega moža kot cestnega polirja je bil pičel in zato sem si rekla: «Tudi ti Terezka boš morala malo pomagati, da bo lonec poln» in lotila sem se cvetličarstva, s katerim se ukvarjam že šestdeset let.

Ker ne poznam v svojem dolgem življenju ne zdravnikov ne zdravil, ni težko uganiti, da sem že toliko let vedno na svojem mestu s svojimi rožami, ki jih imam tako rada. Ne straši me mraz, še manj pa vročina. Zame ima dan toliko ur dela, pa naj sije sonce, ali pa naj dežuje. Dosti bi Vam lahko povedala o svojem dolgem življenju, a kaj se bodo ljudje brigali za mojo revščino in trdo življenje. To pa lahko rečem, da sem vse težave prenašala z največjo lahkoto in če sem kdaj jokala, nisem od žalosti, ampak samo od veselja. Povedati pa Vam moram, kako me je neka ženska imela pred nekaj leti že za mrtvo. Ko sem namreč prodajala cvetlice pri «Rdečem mostu», je hodila k meni vsak dan neka Tržačanka, naša skozi in skozi. Ta se je poročila v Rim, a me je obiskala vsako leto, ko je prišla v Trst k svojim. Tako se je zgodilo, da me je neko leto iskala na mojem starem mestu; in ker me ni našla, je vprašala Maričko Pekovo, kje bi me dobila. Ta ji je odgovorila, da sem pri Sv. Ani. Rimljanka ni rekla nič, prav gotovo pa si je mislila: «Uboga Terezka, saj je bila zadosti stara in čas je bil, da je nehala trpeti». Kupila je velik šop rož, da bi ga položila na moj grob in se odpravila na pokopališče. Pred vhodom je vprašala prvo cvetličarko, kje sem pokopana. Ta se je spustila v smeh in ji rekla: «Kaj mrtva, kaj mrtva! Vse nas bo Terezka pokopala. Poglejte jo tam! Prav zadnja je danes v naši vrsti». Videla sem, kako je tekla neka ženska proti meni in ko je prišla do mene, ni bilo objemanja in poljubljanja ne konca ne kraja. Ko mi je hotela izročiti šop rož, sem ji rekla, da živi ljudje ne sprejemajo cvetja, ki je bilo namenjeno mrtvim. Poslala sem jo na grob partizanov, kar je tista gospa tudi storila.

Ko sem vprašal strino Terezko, naj mi pove lek, ki podaljša življenje, mi je zapela tisto vsem znano: Terezinka, zinka, zinka, zinka, zinka zgodaj vstala. «Vidite» mi je rekla «če so s to pesmijo mislili mene, so uganili. Če hočete dolgo živeti, morate vstajati zgodaj, kakor delam jaz že nad petinosemdeset let. Roditi se morate v revščini, kajti bogati ljudje živijo že v mladih letih v razkošju in to ni zdravo. Ne vem, kako je z moškimi, a ženske morajo imeti mnogo otrok, da jim ne ostane niti časa, da bi mislile na bolezen, kaj še, da bi bile bolne. Gibati se morate ves dan in rabiti bolj noge kot kočijo. Trikrat sem bila na Sv. gori in vsakokrat peš tja in nazaj. Nekoč sem rekla svojemu možu, da bi šla enkrat na Trsat. Po dolgem razmišljanju je rekel Karlo, da bo šlo težko, kajti Trsat in Sv. gora in dolga da je pot do Reke. Kaj bo dolga, kaj bo dolga, sem mu rekla. Samo da je še na tem svetu, pa bova prišla do tja. Odpravila sva se in kakor vidite, sva se tudi vrnila. Peš seveda. Pa ne mislite, da sem bila samo na Sv. gori in na Trsatu. Bila sem tudi v Neapelju, Rimu, Assisi in v San Marinu. Večja družba nas je bila v San Marinu, ko sem imela že petinosemdeset let. Spominjam se, kako se je nekaj sto metrov pod vrhom pokvaril avtobus in smo morali vsi izstopiti in nadaljevati pot peš. Med nami sta bili tudi dve dobro rejeni ženski, ki obe skupaj nista imeli toliko let kakor jaz sama. Zasmilili sta se mi, ko sem ju videla, kako sopihata proti vrhu, kajti pot je bila precej strma. Postavila sem se v njuno sredo, prijela eno pod desno, drugo pod levo pazduho in ju vlekla, veste prav vleka proti vrhu, kakor vleče konj težko obložen voz. Od teh dveh ne bo nobena dosegla devetdeset let. Rejeni ljudje ne dočakajo visoke starosti. Tudi si ne smete delati preveč skrbi, kajti skrbi Vam kvarijo jetra, ledvice in žolč. Obdani morate biti od samih prijateljev in sovraštva ne poznajte nikdar. Jaz in moj pokojni Karlo sva imela same prijatelje, saj sva bila za botra nič manj kakor sedemdesetkrat. Od naju niso mogli pričakovati zlatih darov in vendar so dajali nama prednost pred tistimi, ki so lahko dali zlate darove. Skrbi čez ramo, veselje v srcu, pa boste dočakali moja leta».

Ko sem se vračal od strine Terezke, sem si mislil, kako je človek potrt, ko se vrača iz bolnišnice, ali pa ko gre za pogrebom. Vse drugače je, ko se vrača od takih starih ljudi, kakor je Terezka. Vrača se lahkih korakov in čuti se pomlajenega.

RIKO PERTOT

V mali francoski vasici Pugny na švicarski meji je prišlo do soočenja, kakršnega verjetno ne pozna dosedanja sodna zgodovina: Soočili so namreč dve osebi (osumljeni, da sta sodelovali pri tatvini 250 kg zlata) in sicer tako, da je ena stala v Franciji, druga pa v Švici, razdalja med njima pa kljub temu ni bila večja od 1 metra. Na sliki vidimo mizo z belo črto, ki predstavlja mejo. Na desni v svetlem plašču je eden od osumljencev

DELO ZVEZNEGA ZAVODA ZA GOSPODARSKO PLANIRANJE FLRJ

Kako zagotoviti potreben dvig življenjske ravni delovnih ljudi

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, aprila

Zvezni zavod za gospodarsko planiranje Jugoslavije že dalj časa dela na perpektivnem načrtu razvoja gospodarstva do 1961. leta. Načrt se pripravlja mnogo bolj temeljito, ker imajo danes planski organi na razpolago mnogo več statističnih podatkov, drugih študij in tudi izkušenj, kot pa 1947. leta pri izdelavi petletnega načrta. Načrt bo izdelan na osnovi analize o dosedanjem razvoju gospodarstva in predhodnem proučevanju vrste važnih specifičnih vprašanj posameznih gospodarskih področij (industrijske proizvodnje, kmetijstva, prometa, gradbeništva, gostinstva, turizma, obrti, plačilne bilance in zunanje trgovine) gospodarskega razvoja posameznih republik in gospodarsko nerazvitih področij, komunalne in stanovanjske dejavnosti, vprašanja produktivnosti dela, študije o prebivalstvu in delovni sili, o gospodarskem in komunalnem sistemu, socialnem zavarovanju in drugih problemih. O vseh teh analizah in študijah, ki bodo služile kot material za izdelavo perspektivnega načrta po predhodno razpravljala zvezna skupščina. Tako bo zvezna skupščina, verjetno konec aprila, razpravljala o vprašanju osebne potrošnje in o stanju ter perspektivnem razvoju kmetijstva in zadružništva.

Analiza o dosedanji osebni potrošnji je ugotovila, da je udeležba osebne potrošnje v nacionalnem dohodku Jugoslavije sorazmerno nizka. Poleg tega struktura osebne potrošnje dokazuje, da največji del osebnih izdatkov odpade na izdatke za prehrano (52.9 do 60.7 odst.), tako da ostane samo 39.3 do 41.1 odst. za zadovoljitev ostalih potreb (stanovanje, kurjava, higiena, zdravstvo, kulturne in druge potrebe). Analiza ugotavlja, da je dosedanji nivo osebne potrošnje rezultat podedovane splošne zaostalosti gospodarstva, zaostajanja kmetijstva za povojnim razvojem industrije, kot posledica forsiranega razvoja industrije, zlasti težke, in težav v plačilni bilanci, ki niso dovoljevale večjega uvoza predmetov široke potrošnje. Poleg tega so bili tudi dosedanji gospodarski instrumenti usmerjeni v glavnem na zagotovitev čim večje akumulacije (dohodkov skupnosti) in drugih virov potrošnje, a na škodo osebne potrošnje. Nizek nivo osebne potrošnje zavira splošen razvoj, zato je potrebno v perspektivnem načrtu zagotoviti povečan razvoj osebne potrošnje v skladu s povečanjem nacionalnega dohodka. Za uresničenje te naloge bo, po mišljenju planskih organov, potrebno izvršiti ustrezne spremembe v gospodarskem sistemu in sicer:

a) omogočiti formiranje osebnih dohodkov na gospodarskih osnovah v skladu z doseženimi rezultati in produktivnostjo dela;

b) pri razdelitvi nacionalnega dohodka zagotoviti vrednost osebne potrošnje pred ostalimi oblikami potrošnje, t.j. bodoče investicije in sredstva usmeriti na izgradnjo in rekonstrukcijo objektov, ki zadovoljujejo potrebe široke potrošnje in na razvoj kmetijstva.

Perspektivni načrt za razvoj gospodarstva, kot dolgoročni načrt v okviru katerega bodo izdelani letni družbeni načrti, v skladu s splošnim razvojem in povečanjem nacionalnega dohodka bo omogočil pospešen dvig življenjske ravni prebivalstva. Za uresnitnje te naloge se med drugim predlagajo še naslednji ukrepi:

a) povečati in izpopolniti organizacijo uslužnostnih kapacitet (obrtništvo in razne servisne službe za potrebe prebivalstva);

b) pri dajanju kreditov individualnim kmetovalcem dajati prednost tistim, ki svoja sredstva vlagajo v investicije (za povečanje proizvodnje);

c) povečati uvoz industrijskih izdelkov široke potrošnje;

č) posvetiti posebno pažnjo oskrbovanju večjih mest;

d) oskrbeti trgovino z moderno opremo;

e) s politiko kreditiranja spodbujati na povečanje osebne potrošnje.

Ukrepi, ki se predlagajo, imajo za cilj neposredno povečanje kupne moči (večji dohodki, ob povečani produktivnosti znižanja ali vsaj stabilizacija cen artiklov široke potrošnje s povečano proizvodnjo in povečanim uvozom, z boljšo organizacijo trgovinske mreže, s povečanjem kmetijske proizvodnje) in posredno povečanje kupne moči s povečano kreditno službo za nakup artiklov široke potrošnje. Vse to pa v končni liniji pomeni povečanje življenjske ravni, kar je ena glavnih smernic sedanje gospodarske politike Jugoslavije.

BOŽO BOZIC

—«»—

Uporaba radarja

Radarska tehnika se je razvila med drugo svetovno vojno, v mirnem času pa so začeli radar uporabljati na mnogih področjih. Mikrovalovno energijo so povečali tisočkratno, ena sama žarnica pa lahko zdaj razvije energijo 20 tisoč kilovatov. To veliko energijo je mogoče uporabiti tudi za proizvodnjo potujočih električnih valov, elektrone pa pripravijo do tega, da «zajahajo» val, kar znatno poveča hitrost. Na ta način dobivajo visokoenergetske elektrone. Po mikrovalovnih metodah merijo zdaj čas do milijardinke sekunde natančno.

TEKMA V PROIZVODNJI AVTOMOBILOV

Tri največje ameriške tovarne avtomobilov — General Motors, Ford in Chrysler — mrzlično tekmujejo, katera izmed njih bo prva serijsko izdelovala avtomobile na reaktivni pogon. Prototipe so tovarne menda razstavile vse hkrati, tekma za serijsko proizvodnjo pa je razumljiva, saj na splošno pravijo, da bodo reaktivni motorji izpodrinili dosedanje, to pa pomeni, da bo najbolje zaslužila tista tovarna, ki bo take avtomobile najprej spravila na trg.

AVTOMOBILSKI VELIKAN

Avtomobilska tovarna v Minsku je izdelala tovornik z nosilnostjo 40 ton in z motorjem 450 KM. Avto je dolg deset, širok pa tri in pol metra.

LETA 1940 JE VELIKO BRITANIJO REŠILA LE NEZNATNA «MALENKOST»

Brez keramičnih snovi si danes že ne moremo zamisliti napredka

Keramika je doma v elektrotehniki, v mehaniki in celo pri gradnji in delovanju atomskih central

Ko je nemški generalštab leta 1940 pognal svoje elitne letalske sile nad Anglijo, je računal, da bo vojne z Anglijo takoj konec, ker da Angleži nimajo toliko letal, da bi mogli vzdržati več kot tri zaporedne letalske napade. Ta račun je temeljil na tem, da angleška lovska letala, ker jih je malo, ne bodo mogla vzdržati dalj časa v zraku v polnem letu, ker bodo v njihovih motorjih pregorele vse sveče. Po računu nemških višjih častnikov bi moral angleški odpor vzdržati le tretji val nemških letal. Toda zgodil se je «čudež», saj je bilo tudi v četrtem, petem in šestem valu v zraku še vedno mnogo angleških lovcev.

Kako je bilo to mogoče, saj so imeli Angleži zares malo letal? Angleže je rešila neznatna malenkost: njihovi inženirji so izolirne sloje sveč v motorjih opremili z aluminijevo keramično zmesjo — korindonom in ne z navadnim steatitom. In s tem se je vzdržnost motorja za nekajkrat povečala.

Ko so po uspeli obrambi pred Nemci Angleži napravili z Američani sporazum o tako imenovanih naročilih «Off Shore», so Američani postavili kot prvi pogoj, da jim Angleži zaupajo tajnost in patente v zvezi s svečami od žganih aluminijevih spojin. Kmalu zatem so ameriški bombniki lahko v enem poletu preleteli že ves Atlantski ocean.

Vse to se zdi malenkost, pa ni tako, kajti eden prvih izumov že iz prazgodovine človeka — keramika — je danes sestavni del vse najsodobnejše tehnike, ker je danes v uporabi povsod: v letalski industriji, v elektroindustriji, v tehniki televizijskih aparatov, pri gradnji turboreaktorjev in celo atomskih central. Še več, keramika celo izpodriva kovine.

Njene električne in mehanične lastnosti omogočajo, da se učinkovitost elektronskih naprav poveča kar za stokrat. Sila turboreaktorjev se je na račun keramike povečala za 50 odstotkov.

Prvo zmago keramike smo zabeležili, ko so na telegrafskih in telefonskih stebrih steklene izolatorje zamenjali porcelanasti izolatorji. In od teh prvih korakov se je keramika razvijala vzporedno z razvojem elektrotehnične znanosti in danes jo srečujemo tudi pri električnih napeljavah in vodih z nad 220.000 voltov napetosti. Vse do leta 1939 je Nemčija bila edina dežela, ki je izdelovala keramične kondenzatorje. Od tedaj se je proizvodnja keramičnih kondenzatorjev močno izpopolnila in tetanov oksid, ki se je pred kratkim začel uporabljati v ta namen, predstavlja že pravo revolucijo, ker ima 25-krat večjo induktivno moč od klasičnega materiala «mike» in 12-krat večjo od steatita.

Najnovejše izboljšanje na tem področju pa predstavljata barijev in stroncijev titanat, ki povečata induktivnost — v primerjavi z do sedaj uporabljenimi snovmi — za 45 krat. Keramični kondensatorji so ostali neobhodno potrebni tudi pri vodenih in raketnih izstrelkih. Ameriška industrija n. pr. proizvaja na mesec tudi po več milijonov keramičnih kondenzatorjev, vse to pa še ne zadošča vsakdanjim potrebam ameriške industrije.

Kot pri elektriki je keramika prodrla tudi v magnetizmu. Iz tega področja se kovine izločajo, na njihovo mesto pa prihajajo keramični magneti. Velike tovarne radiotehničnih naprav proizvajajo vsak teden na desetine milijonov keramičnih magnetov vrste «feroksdur», ki se izdelujejo po Philipsovem patentu. Ti magneti so izdelani iz zmesi barijevega bioksida in železnega oksida in imajo izredno močno privlačno silo, ki je mnogo večja od privlačne sile klasičnih kovin, iz katerih so se magneti doslej izdelovali. Ti magneti pa imajo še to prednost, da se počasi demagnetizirajo.

Zadnja novost v razvoju keramike pa je ta, da je keramika prodrla tudi v metalurgijo. Že prej smo omenili krilca turbin. To so najbolj občutljivi deli letalskih motorjev. Rotorji na teh motorjih imajo včasih tudi brzino 15 tisoč obratov v minuti, kar povzroča velikansko temperaturo. Pod pritiskom velike centrifugalne sile pa se kovinska krilca lahko razdrobijo, kar pomeni uničenje motorja in lahko tudi letala. Čeprav so keramičnim snovem doslej na tem področju pripisovali le neznatno vrednost in to zaradi njenih skromnih mehaničnih lastnosti, bodo odslej marsikje zamenjale kovine.

Glavna napaka kovin pri turbinah je v tem, da ne vzdržijo posebno visoke temperature. Celo najbolj odporne kovine, kot n. pr. tugsten in molibden, komaj vzdržita temperaturo, ki bi se povzpela nad tisoč stopinj C. Tu se namreč pojavlja nova pomanjkljivost kovin, ker pri visoki temperaturi naglo oksidirajo. Mnogo višje temperature pa vzdržijo le aluminijevi, cirkonijevi, torijevi in berilijevi oksidi in to predvsem zato, ker pri teh temperaturah ne oksidirajo. Toda te keramične snovi so šibke v tem, ker so njihove mehanične lastnosti skromne. Salomonsko rešitev glede tega pa so pred kratkim našli strokovnjaki francoskega zavoda za aeronavtična raziskovanja. Tem je uspelo izdelati zmes hromal, ki jo sestavlja aluminijev oksid (to se pravi keramična snov) in hrom v prahu, (to se pravi kovina). Ker vsebuje nova zmes kovino in keramične primesi ima zadostno mehanično odpornost, ker pa vsebuje tudi keramično primes, lahko z lahkoto vzdrži tudi temperaturo do 1200 stopinj C.

Končno še ena podrobnost. V atomskih pečeh se v zadnjem času poleg grafita in težke vode začenja uporabljati tudi keramična snov glucin in zelo verjetno je, da bo v kratkem v atomskih pečeh berilijev oksid zamenjal dosedanji grafit.

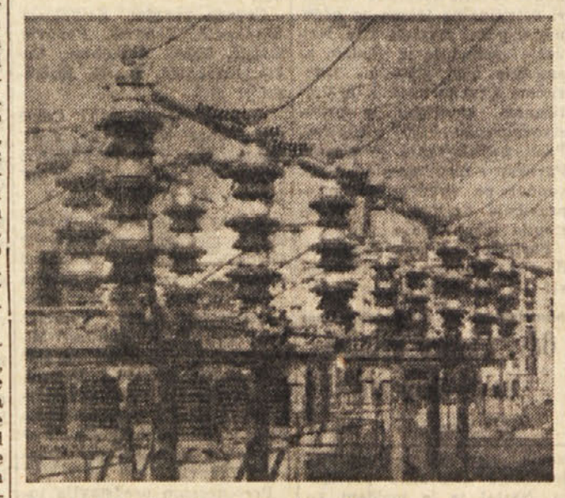

Keramični izolatorji so nenadomestljiv element v elktroindustriji

KAJ BO Z DRUGIM ALIBIJEM «STRICA JOŽETA»?

Odv. Ungaro prinaša nove elemente

Na začetku včerajšnje razprave so najprej sklenili, da bodo zaslišali po uradni poti pisatelja Feliciena Marceauja in njegovo ženo Bianco Zingone, ki živita v Parizu in ki zatrjujeta, da je bil Piero Piccioni pri njih na večerji tisti večer 29. aprila, ko naj bi, po zatrjevanju Anne Marie Caglio, šel skupno z Montagno k šefu policije Pavoneju, da bi jima pomagal v zadevi Wilme Montesi. Koj nato pa je odv. Ungaro povedal naslednje: Po informacijah, ki so v njegovi posesti, Rossana Spissu naj ne bi bila povedala resnice, ko je dejala, da se je bila 9. aprila 1953 vrnila iz Ostie ob 17.30, da bi se sestala s «stricem Jožetom», ampak naj bi bila pri neki gospe Piastri, katera naj bi jo poklicala z namenom, da bi ji pomagala spremiti na postajo njeno sestro, poročeno Bacosi, a že vdovo. To naj bi se bilo zgodilo 9. aprila 1953, kar bi se dalo ugotoviti z železničarsko knjižico gospe Bacosi, kjer je razviden datum tega potovanja. Odv. Ungaro je zahteval, naj sodišče zasliši še ti dve priči, čemur je sodišče ugodilo.

Zahteva in informacije odv. Ungara so v neposredni zvezi z najnovejšim alibijem «strica Jožeta», in če bo sodišču uspelo dokazati, da je Rossana Spissu bila dejansko v družbi teh gospa tistega usodnega dne, potem si bo Giuseppe Montesi moral izmisliti nekaj boljšega, če že noče povedati kje je dejansko bil od 17,30 do 21. ure aprila 1953. K temu je odv. Ungaro še dodal, da je Rossana Spissu, ko se je 12. aprila 1953 vrnila iz Pompejev, dejala gospe Piastri, da je Wilma Montesi izginila vprav tisti dan, ko je gospa Bacosi odpotovala. Ko bodo zaslišali omenjeni gospe in ju soočili z Rossano Spissu, bomo spet priča dramatičnim prizorom.

Nato je sodišče zaslišalo novinarja Enza Foglistija, ki je povedal razne podrobnosti v zvezi s slovitim pismom - testamentom, kaj mu je povedala gospa Marri o njegovi vsebini; o denarju, ki ga je Montesijeva družina prejemala od raznih ilustriranih časopisov, ki so objavljali senzacionalne članke itd. Med drugim naj bita gospa tudi dejala, da «golobje - pismonoše» (gre za besedno igro na račun Piccionija) nimajo nikakršne zveze s to zadevo, in da Montagna ni vodja tolpe. Priča je tudi obiskala Piccionijevega brata Leoneja, ki je njen ožji prijatelj, in mu zastavila vprašanje glede zadeve Montesi in zloglasnega pisma - testamenta, na kar je Leone izbruhnil in dejal, da bi bil zelo vesel, če bi se ta testament našel. Obiskal je tudi Montagno, ki ga je sprejel kljub temu, da je pričo tožil zaradi nekega njenega članka. Ko mu je Fogliati dejal, da naj prizna da je vodja tolpe, ga je Montagna nahrulil in mu ponudil film o «orgijah» v Capocotti. Ta film si je Fogliati ogledal, a šlo je le za lovske prizore in poznejšo večerjo, kjer so razni rimski odličniki sicer mnogo jedli in še več pili, a o «orgijah» nobenega sledu. (Navno bi bilo pričakovati, da bi mu Montagna pokazal film o orgijah, če so se dejansko vršile).

Sodišče je še zaslišalo odv. Renza Bianchija, ki naj bi pričal, da je Wilma Montesi zapustila stanovanje 9. aprila popoldne, na kar je priča odločno izjavil, da ni res, da jo je ona videla oditi. Zaslišali so še mater Marielle in Rossane Spissu, ki pa nam ni povedela nič bistvenega. Tudi gospa Augusta Ranieri, kateri je Rossana Spissu pomagala od časa do časa pri hišnih delih, ni pri zaslišanju povedala ničesar, kar bi

(Nadaljevanje na 4. strani)

POMENEK O JEZIKU

NI PRAVILNO:

Nič mu ni videti, da je bolan na raku. Tisti, ki so bolni na čiru, morajo uživati samo dietično hrano. Pri nas so sezidali sanatorij za bolne na jetiki.

Bolan na raku

PRAVILNO JE:

Nič mu ni videti, da je bolan za rakom (da ima raka). Tisti, ki imajo čir, morajo uživati dietično hrano. Pri nas so sezidali sanatorij za jetične bolnike (bolne za jetiko).

Bolan na srcu, pljučih, jetrih, in drugih organih, a bolan za jetiko, umrl za rakom, za kapjo (od kapi), za naduho, pljučnico.. Organ — NA, bolezen — ZA.

* * *

NI PRAVILNO:

Nazaj piha. Nazaj se je odprlo. Boš videl, da bo nazaj prišel. Nazaj teče voda. Nazaj kriči, pa sem mu naročil naj molči. Daj mu nazaj!

Nazaj piha

PRAVILNO JE:

Spet (zopet) piha. Ze spet (zopet) se je odprlo. Boš videl, da bo še (spet, zopet) prišel. Spet (zopet) teče voda. Spet krici, pa sem mu naročil.,,. Vrni mu!

ZDRAVNIŠKI KOTIČEK

Čuvaj svoje srce!

Predstavljajmo si stroj, ki dela dan za dnevom, uro za uro, nikdar ne stoji niti za eno samo minuto. Okoli osemdeset let je v pogonu, pa vendarle nikoli ne potrebuje nobenega nadomestnega dela. Tak stroj je človeško srce. Dela več kot zmore kakršenkoli drug stroj na svetu. Neutrudno pošilja za pest velika mišica kri po žilah v najbolj oddaljeno ožilje. Zares čudovita naprava!

In vendar se tudi nekoč ta «stroj» izčrpa. Nekomu v pisarni, drugemu na cesti ali v delavnici srce naenkrat zastane in človek se mrtev zgrudi. Kap koronarna tromboza ali pa morda manažerska bolezen!

Po statističnih podatkih zapadno - evropske zdravstvene službe umre 45 odstotkov ljudi, ki so na odgovornih mestih v industriji in obrti za kapjo. Pri delavcih in uslužbencih znaša odstotek za kapjo umrlih 20, medtem ko umre za srčno kapjo le 4 odst. kmetov in gozdarjev. To so številke, ki dajo misliti. Današnji ljudje, zlasti še tisti, ki živijo v velemestih, imajo slabe živce. Nervozni so in razdražljivi in njihova odpornost proti boleznim ni velika. Ta prevelika razdražljivost zavira srčno delovanje. Temu se pridružujejo vnetna žarišča (bolni zobje, bolezni žolča in drobovja), motnje v delovanju žlez z notranjim izločevanjem ter škodljivo delovanje raznih strupov, zlasti velja to za alkohol, tobak in kavo. Vse to s časom kvarno vpliva na naše srce. Pri mnogih ljudeh pripravlja stalna utrujenost, pomanjkanje kisika ter razne psihične okvare pot za poznejšo kap.

Ali je res treba, da pride tako daleč? Veliko lahko storimo, da srcu olajšamo delo, samo, če hočemo. Obzirni moramo biti do njega in ne smemo od njega zahtevati tega, kar ne zmore. Pri smotrnem in pametnem načinu življenja bo le izjemoma prišlo do usodnih okvar srčnih zaklopk. Kdor pa misli, da lahko po mili volji roparsko gospodari s svojim srcem, se ne sme čuditi, če se mu bo nekega lepega dne zamašila koronarna arterija, ki prehranja srce, s krvnim strdkom in bo srce nenadoma brez prehrane s krvjo. Če traja takšno stanje dalj časa, mora neizogibno nastopiti smrt.

Čuvati srce še ne pomeni, da škoduje srcu vsak težji telesni napor. Prevelik napor je prav tako škodljiv kot nedelavnost. Ravnati se moramo po «zlati sredini»: zmerno športno udejstvovanje in sprehodi se srcu zelo priležejo. Kdor prečepi ves dan za pisalno mizo, naj vzame zvečer v roko sekiro in naj cepi drva, tisti pa, ki ves dan opravlja težko telesno delo, naj zvečer počiva.

Tudi zadostno spanje je važno. Kdor spreminja noč v dan, ravna napak in se mu bo to nekoč maščevalo. Pravilna prehrana je bistvenega pomena za nemoteno delovanje srca. Vedeti tudi moramo, da je vsako prekomerno razburjenje strup za srce. To so pravzaprav malenkosti, ki zahtevajo le nekoliko uvidevnosti in premisleka. Pred petdesetimi leti je umrlo od sto ljudi le štirinajst za srčnimi boleznimi, danes se je to število podvojilo.

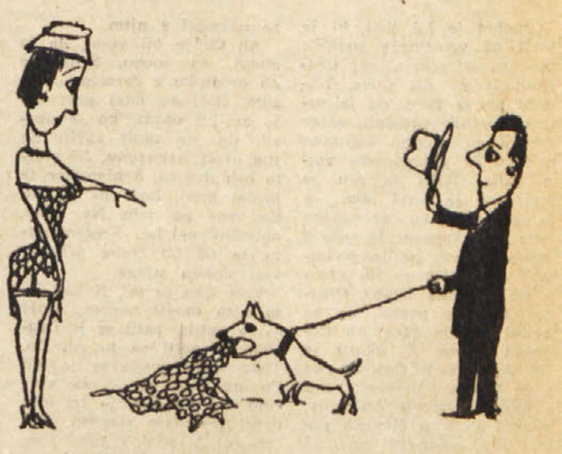

— Ne boste me prepričali, da ga niste izvežbali!

Goriško-beneški dnevnik

Delo pokrajinskega odbora

Finančne težave konzorcija za obrambo proti toči

Pred dnevi se je sestal odbor pokrajinskega sveta, ki je odobril vrsto ukrepov. Med drugim bo pokrajina dobavila za 60.000 lir materiala za ureditev obcestnih kamnov pokrajinskih cest. Skupno z goriško občino bo pokrajina razdelila stroške za obnovitev stavbe urada za nabor v Gorici. Prav tako bo potrošila 75.000 lir za popravila v uradu šolskega nadzorništva. Odbor je odobril tudi sklep umobolnice za prodajo bika. Odborniki so odobrili nadalje izplačilo več obračunov v znesku 1.367.275 lir.

Pred koncem seje je odbornik Grigolon poročal o težavnem finančnem položaju konzorcija za obrambo proti toči v Krminu in zahteval, naj bi se čimprej sestali zastopniki raznih kmetijskih ustanov, ki bodo lahko posredovali za včlanjenje novih članov v konzorcij in izpolnitev obveznosti dosedanjih članov.

—«»—

IZ BENEŠKE SLOVENIJE

Zdravniški pregled šolarjev in trgovcev

V torek, sredo in četrtek so v občinah Št. Peter Slovenov in Sovodnje v Beneški Sloveniji roentgenizirali vse šolske otroke, trgovce, ki prodajajo jestvine, ter vse tiste, ki imajo opravka z omenjeno trgovsko delavnostjo. Aparate so namestili v prostorih županstva. Poleg omenjenih so bili na pregledu tudi nekateri zasebniki, ki so izkoristili priložnost in se pustili brezplačno pregledati.

Salkovo zdravilo proti poliomielitisu

Naša pokrajina prejela za sedaj samo 450 doz

Najprej bodo cepili dojenčke
Potrebno je dovoljenje staršev

Pokrajinski zdravstveni urad bo v nekaj dneh prejel prvo količino Salkovega zdravila proti poliomielitisu. Zdravilo je pregledala višja zdravstvena oblast, dobavil pa ga bo visoki komisariat za zdravstvo in higieno.

Cepljenje proti poliomielitisu, ki je bilo z uspehom opravljeno že v številnih državah, pri nas ne bo obvezno. Zaradi tega bodo cepljeni samo tisti otroci, ki bodo imeli dovoljenje staršev ali njihovih namestnikov. Ker pa številne družine pričakujejo Salkovo cepivo, ki napravi otroka imunega pred to nevarno boleznijo, se vseeno predvideva, da bodo predložene številne zahteve za cepljenje otrok. Naši pokrajini so dali na razpolago samo 450 doz. Ker je število omejeno, bodo cepili samo dojenčke. Za imuniteto so potrebne tri injekcije. Druga injekcija se napravi po dveh mesecih, tretja pa vsaj šest mesecev po drugi injekciji.

Cepljenje bo opravljeno samo v posvetovalnicah ONMI, v občinskem higienskem uradu in v pokrajinskem inštitutu za pomoč otroku.

—«»—

V NEDELJO ZVECER

De Sicov film «Otroci nas gledajo»

CUC (kinematografski univerzitetni krožek) bo predvajal v nedeljo v dvorani «Lege nazionale» De Sicov predvojni film «Otroci nas gledajo». Pričetek ob 21.30. Za nečlane bodo na razpolago vstopnice po 100 lir.

—«»—

Sprejem delavcev za delovni center

Uprava civilne bolnišnice bo imela delovni center. V pričakovanju njegove otvoritve poziva pokrajinski urad za delo vse tiste, ki bi bili radi sprejeti, naj se zglasijo v njegovem uradu, da podpišejo svoj pristop.

V centru bodo lahko dobili zaposlitev samo redno vpisani v namestitvene sezname, ki imajo vsaj 18 in ne več kot 60 let. Delavci, ki ne prejemajo brezposelnostne doklade, bodo prejeli dnevno po 500 lir ter po 60 lir za vsakega družinskega člana, ki ga vzdržuje. Poročeni delavci bodo prejemali najmanj 600 lir na dan.

—«»—

Deževno vreme preprečilo večji obisk semnja

Včerajšnji običajni štirinajstdnevni četrtkov semenj ni imel toliko uspeha kakor zadnji prav zaradi slabega vremena; že od jutra so se nad mestom zgrnili temni oblaki in ves dopoldan je nalahko deževalo. Kramarji so sicer vseeno prišli, toda obiskovalcev je bilo kljub bližajočim se praznikom malo. Največ zanimanja so pokazali za obutev, saj si vsak za praznike želi vsaj nekaj novega. Dekleta in žene so segle po raznobarvnih jopicah, mnoge gospodinje pa po loncih in rožah, do katerih prideš na semnju dosti ceneje kakor v cvetličarnah.

* * *

Tudi v razstavljalnici goriške hranilnice v Ul. Carducci je bil obisk manjši, vendar je bil včeraj tako rekoč srečen dan za kupce. Novo moško kolo je bilo prodano samo za 13 tisoč lir in drugo dobro ohranjeno prav tako moško kolo za devet tisoč lir. Veliko zanimanje je bilo za nov plinski štedilnik, do katerega je srečen kupec prišel s 3.000 lirami. Nekaj je bilo tekstilnega blaga, vendar pa zanj ni bilo toliko interesentov, kakor za druge zgoraj navedene predmete.

—«»—

SPOROČILO ČEBELARJEV

Ne škropite drevja s strupenimi sredstvi

Konzorcij čebelarjev iz Gorice nam je poslal v objavo prefektov dekret, ki prepoveduje uporabo arzenika, DDT in drugih strupenih snovi za škropljenje cvetočega sadnega drevja. Prepoved velja od dneva, ko se cvet odpre, in dokler ne odpade. Škropljenje s strupenimi sredstvi namreč uničuje čebelji zarod. Kršilci odredbe bodo kaznovani po zakonu.

—«»—

Paradižnikove sadike pri kmetijskem inšpektoratu

Vrtnarija Pokrajinskega kmetijskega inšpektorata v Ul. Duca d'Aosta št. 55 sporoča, da prodaja po nizkih cenah sadike paradižnikov najrazličnejših vrst.

Letovanje otrok s pomočjo INPS

15. aprila poteče rok za vložitev prošnje za 30-dnevno bivanje otrok tuberkuloznih staršev, ki so zavarovani pri INPS, pri morju ali v hribih. V poštev pridejo samo otroci zavarovancev med 6. in 12. letom starosti.

Prošnje je treba napisati na posebnih obrazcih, ki jih ima ustanova na sedežu na Travniku (Piazza Vittoria) in v Tržiču.

—«»—

Ukradeno kolo prodal prijatelju pod ceno

Na 3 mesece zapora, 3000 lir globe in povračilo sodnih stroškov je goriška pretura včeraj obsodila 60-letnega Giorgia Lupija iz Ul. Faiti 16, ki je bil tokrat že 25-tič pred sodniki.

Septembra lani je bila goriška policija obveščena, da je njej dobro znani Giorgio Lupi prodal Giovanniju Zoruttiju iz Gorice moško kolo znamke «Volsit» za nizko ceno 6000 lir.

Kupec, ki je postal lastnik Lupijevega kolesa, je policiji pojasnil, da je Lupi zahteval od njega, naj povsod trdi, da je za kolo, ki je bilo skoraj novo, plačal 10.000 lir in ne 6000, kar se mu je zdelo sicer precej sumljivo, vendar tega ni nikomur povedal.

Na policijskem izpraševanju je Lupi izjavil, da je kolo kupil na obroke pri nekem mehaniku v Manzanu, toda ker je trenutno ostal brez zaposlitve, se je kolesa hotel znebiti tuči za majhen denar. Srečal je Zoruttija in napravil kupčijo. Ko je policija pričela poizvedovati v Manzanu, je ugotovila, da noben mehanik iz tega kraja ne kupuje koles znamke «Volsit» in je torej Lupi pravcati lažnivec in tat, ki je do kolesa prišel pač na najlažji način. Vozilo je najbrž ukradel neki osebi, ki ni bila iz Gorice, kajti nihče ni v omenjenem času prijavil tatvine svojega kolesa. Vsekakor se bo moral mož tokrat za kaznivo dejanje kesati v goriških zaporih kar tri mesece.

—«»—

V ponedeljek v Verdiju Proclemer - Albertazzi

V ponedeljek zvečer se bo predstavila goriški publiki dramska skupina iz Rima, ki je vrsto dni gostovala v Trstu. Gostje bodo gostovali z Gazojevo dramo «Klobuk poln dežja», zgodbo, ki prikazuje vrnitev korejskega vojaka v velemestno življenje. Glavne vloge bodo igrali Giorgio Albertazzi, Anna Proclemer, Mario Carotenuto in drugi.

* * *

Zvedelo se je, da bo konec meseca na pobudo L.O.S. v gledališču Verdi nastopila operna skupina, ki bo izvedla Puccinijevo «Madame Butterfly» in Verdijevo opero «Trubadur».

—«»—

Pri čiščenju okna se je urezala

Včeraj ob 16.20 je moral avtomobil Zelenega križa odhiteti v Ul. Mazzini, kjer se je pri čiščenju okna ponesrečila 29-letna Josipina Prešeren. Dekle je najbrž nehote pritisnilo s komolcem v steklo, ki se je razbilo in jo ranilo

—«»—

— KINO —

CORSO. 17.00: «Seme nasilja», G. Ford, A. Francis, v metroscopu.
VERDI. 17.00: «Opoldan... polna strahu», D. Martin, J. Luis, v vistavisionu in v barvah.
VITTORIA. 17.15: «Sredi orkana», B. Davis.
CENTRALE. 17.00: «Tigrček», J. Chandler, v barvah.
MODERNO. 17.00: «Annie».

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE IZ TRSTA
bo gostovalo **v nedeljo 14. aprila ob 16. in 20. uri**
v prosvetni dvorani v GORICI, Korzo Verdi štev. 1
z dramo Renata Lelija — prev. prof. Ivan Šavli

«Na nočnih poteh»

v treh dejanjih
(prvič v slovenščini)

Cene:
I. sedeži 250 lir; II. sedeži 150 lir; stojišča 100 lir

Prodaja vstopnic na sedežu ZSPD in v kavarni Bratuš

Vrsta procesov včeraj na goriški preturi

Predsednika «Pro Gorizie» oprostili obtožbe, da ni plačal družinskih doklad

Največ obsodb proti ljudem, ki nočejo potnega lista za prehod državne meje - Zdravnik iz Krmina oproščen obtožbe kršenja cestnega pravilnika

Med številnimi obtoženci, ki so bili včeraj na zatožni klopi goriške preture je bil tudi 50-letni goriški lastnik strojarne Aldo Paoli - Tacchini iz Ul. IX. avgusta 7.

Tacchini naj bi kot predsednik športnega kluba «Pro Gorizia» vzel v službo skladiščnika Bruna Di Biaggia, kateremu ne bi ves čas njegove zaposlitve izplačal družinskih doklad, ki so mu pritikale, in niti vložil pri zavarovalnih zavodih potrebnih vsot za Di Biaggiovo zavarovalnino v primeru bolezni, brezposelnosti in tuberkuloze.

Toda obtoženi je na sodišču dokazal, da je Di Biaggia na njegovo lastno željo sprejel le kot začasno pomoč, ki bi nekajkrat v mesecu očistil in pregledal skladišče športnega kluba. Na osnovi tega je pretor Tacchinija oprostil z obrazložitvijo, da ni storil kaznivega dejanja.

* * *

Največ obsodb je bilo včeraj zoper nedovoljeni prehod državne meje. Na dva meseca zapora in globo 10.670 lir ter povrnitev sodnih stroškov so obsodili 24-letnega Publija Nacinovicha iz Catanie, ki je 17. marca letos pobegnil v Jugoslavijo brez dokumentov. Zaradi tega ga je jugoslovanska policija tudi vrnila italijanskim oblastem že 30. marca. Mladenič je bil že v rojstnem kraju večkrat kaznovan, prikrival je istovetnost, poleg tega pa nosil nož, kakršnega zakon prepoveduje. Tokrat bo moral vso kazen prestati do kraja.

Več sreče je imel 58-letni Peter Ušaj iz Solkana, s stalnim bivališčem v Genovi. Ušaj je lansko leto po 10 letih odsotnosti prišel na obisk v Gorico, odšel naj bi na sprehod k Soči, od koder ga ni bilo več k sestrama, ki sta ga nestrpno pričakovali. To se je pripetilo 17. julija. 23. avgusta pa so Ušaja jugoslovanske obmejne oblasti vrnile italijanskim policijskim organom pri Rdeči hiši. Mož je bil osumljen ilegalnega prehoda državne meje in prijavljen sodišču.

Včeraj se je Ušaj izgovarjal, da dolgo let ni bil v Gorici in ni vedel za novo državno mejo. Na izletu ob Soči naj bi nenadoma zašel na jugoslovansko stran, kjer so ga prijeli obmejni organi. Ti naj bi ga kasneje izpustili, zato da je lahko obiskal ženo, ki živi v Čepovanu in katere ni videl od 1943. leta. Kasneje je odpotoval v Zagreb na italijanski konzulat, po potni list, toda ker so njegovo prošnjo zavrnili, se je obrnil na jugoslovanske obmejne organe, ki so ga izročili italijanski policiji.

Iz vsega njegovega zagovora je bilo razvidno, da si je želel onstran meje, kjer v Solkanu prebiva tudi njegova mati, toda pretor ni imel nobenih dokazov, s katerimi bi bila potrjena Ušajeva namera, da pobegne čez državno mejo, zato ga je tudi oprostil.

Tudi 27-letnemu Eliju Menartu iz Idrije in sedaj bivajočemu v Gorici Ul. Rabatta 9 se je stožilo po starših, zato je že 11. aprila 1954. leta pobegnil čez mejo v Jugoslavijo in sicer v Solkan, kjer so njegovi starši. Nekaj časa se je tam zaposlil, toda pozneje se je mladenič zopet premislil in zaprosil italijanski konzulat za povratno dovoljenje. 12. januarja t. l. so ga jugoslovanski obmejni organi vrnili italijanskim na bloku pri Rdeči hiši; včeraj pa se je moral mladi Menart zagovarjati za pobeg čez mejo. Pretor ga je spoznal za krivega in ga obsodil na pogojno kazen 2 mesecev zapora in poravnavo sodnih stroškov.

* * *

Včerajšnji proces proti zdravniku dr. Godeasu iz Krmina se je za obtoženca srečno zaključil; pretor ga je namreč oprostil, ker je ugotovil, da dr. Godeas ni storil kaznivega dejanja.

Obtoženi, ki prebiva v Krminu, se je marca lanskega leta zvečer odpeljal proti Gorici; na glavni cesti je srečal tuci stražnike cestne policije in ti ga niso ustavili. Šele v Gorici, ko se je za nekaj trenutkov ustavil pred goriško kavarno «Garibaldi», se je dr. Godeasu približal mestni stražnik in ga obtožil, da vozi brez luči na evidenčni tablici.

Dr. Godeas je policistu objasnil, da mu je luč pred odhodom gorela in tudi po poti, toda preden je prišel v Gorico, se je najbrž sama pokvarila, kajti drugače bi ga pri Mloši prav gotovo ustavili stražniki cestne policije, mimo katerih se je peljal. Mestnemu policistu njegovo ugovarjanje ni bilo všeč in zato ga je prijavil sodniji, ki pa je dr. Godeasa popolnoma oprostila.

—o—

DEŽURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Alesani Ulica Carducci 12, tel. 22-68.

Športni dnevnik

Motociklistična krožna dirka po Italiji

Dall'Ara in Franceschini zmagovalca v šesti etapi

Campana zaradi padca izpadel iz borbe za prvo mesto - Povečan zaostanek favorita Mendognija

TERAMO, 11. — V sesti etapi motociklistične krozne dirke po Italiji, Perugia - Teramo, dolgi 282 km, ki je veljala za eno najtežjih, je v skupini športnih motorjev zmagal Franceschini z motorjem Morini 175 ccm s povprečno hitrostjo 104.886 km na uro, v skupini serijskih motorjev pa Dall'Ara z motorjem Bianchi 175 ccm s povprečno hitrostjo 97.982 km na uro.

V skupini športnih motorjev je prišel na cilj kot drugi Zubani, ki je vodečemu v splošni klasifikaciji Venturiju iztrgal 50" prednosti, tako da se je razlika med njima zmanjšala na manj kot 2 minuti. Kljub doseženemu uspehu v etapi s Franceschinijem, ki pa je s svojim enournim zaostankom že odrezan od borbe za prvo mesto, pa je hiša Morini izgubila danes enega svojih najboljših vozačev Campano, ki je padel v trenutku ko je povozil psa, ki mu je prekrižal pot. Campana je sicer prišel na cilj, toda z zaostankom ene ure. Tudi drugi dirkač hiše Morini Mendogni je povečal svoj zaostanek zaradi okvar na vžigalniku in je praktično skoraj nemogoče, da bi mogel še poseči v borbo za prvo mesto.

V skupini serijskih motorjev se je predvidena premoč hiše Bianchi začela majati. V ospredje prihajajo motorji Parilla predvsem z vozačem Rottignijem, ki je preskočil v splošni klasifikaciji Olivata, ki je danes zavozil s ceste. Dall'Ara, ki je prišel na cilj z motorjem v roki, je iztrgal vodečemu Perfettiju 4'31" v splošni klasifikaciji.

Vrstni red serijskih motorjev v šesti etapi:

75: 1. Coppini, Laverda, 3.19.00, povpreč. hitrost 85.025; 2. Silvagni, Laverda, 3.19.02; 3. Mencaglia, 3.19.34. 100: 1. Marchi, Laverda, 3.05.02, povprečna hitrost 91.443; 3. Pastorelli, 3.05.02; 3. Padovani, 3.07.52. 125: 1. Ferrari, Benelli, 3.04.18, povpreč. hitrost 91.806; 2. Fortunati, 3.05.40; 3. Mariani, 3.09.14. 175: 1. Dall'Ara, Bianchi, 2.52.41, povprečna hitrost 97.982; 2. Rottigni, Parilla, 2.54.21; 3. Fonti, Bianchi, 2.58.20.

Splošna klasifikacija serijskih motorjev po šesti etapi:

75: 1. Silvagni, Laverda, 13.25.34, povprečna hitrost 93.848; 2. Coppini 13.25.05; 3. Mencaglia 13.59.55. 100: 1. Pastorelli, Laverda, 12.25.23, povprečna hitrost 101.428; 2. Marchi, 12.31.44; 3. Apolloni 12.41.34. 125: 1. Ferrari, Benelli, 12.57.29; 2. Fortunati, 12.57.57; 3. Stocco, Benelli, 13.15.58. 175: 1. Perfetti, Bianchi, 12.06.10; 2. Rottigni, Parilla, 12.07.14; 3. Olivato, 12.14.03.

Vrstni red športnih motorjev v šesti etapi:

75: 1. Montesi, Lav., 3.08.05, p. hitrost 89.960; 2. Blasi, 3.09.37; 3. Fontanili, Ceccato, 3.12.06. 100: 1. z istim časom Mandolini, Ducati, in Artusi, 3.03.25, povprečna hitrost 92.248; 3. Sestini, Ducati, 3.05.59. 125: 1. Graziano, Ducati, 2.96.18, povprečna hitrost 95.972; 2. Pionava 2.57.46; 3. Scamandri, 2.59.16. 175: 1. Franceschini, Morini, 2.41.19, povprečna hitrost 104.886; 2. Zubani, 2.42.48; 3. Venturi, MV, 2.43.38.

Splošna klasifikacija športnih motorjev po šesti etapi:

75: 1. Fontanili, Ceccato, 18.10.41, p. hitrost 95.618; 2. Montesi, Laverda, 13.12.11; 3. Ghiro, 13.19.35. 100: 1. Mandolini, Ducati, 12.37.17; 2. Artusi, 12.47.12; 3. Sestini, 13.03.06. 125: 1. Rippa, Ducati, 12.12.18; 2. Graziano, 12.17.22; 3. Pionava, 12.23.01. 175: 1. Venturi, MV, 11.07.06, povprečna hitrost 113.241; 2. Zubani, Morini, 11.09; 3. Campanelli, Gilera, 11.15.47; 4. Mendogni, Morini,

R. Madrid - Manchester 3:1

MADRID, 11. — V prvi polfinalni tekmi za pokal evropskih prvakov med Real Madridom in Manchesterjem je danes v Madridu španski prvak premagal angleškega z rezultatom 3:1 (0:0). Gole so dosegli: v 17' Rial (RM), v 29' Di Stefano (RM), v 35' Taylor (M), v 39' Kopa (RM).

—«»—

ATENE, 11. — Polfinalne tekme mednarodnega vojaškega nogometnega turnirja, za katere so se kvalificirale Grčija, Italija, Belgija in Francija, bočo v Atenah od 19. do 26. maja, po naslednjem vrstnem redu: 19. Francija-Belgija, 20. Grčija-Italija, 22. Francija-Italija, 23. Grčija-Belgija, 25. Italija-Belgija, 26. Francija-Grčija.

SABLJANJE

MADŽARSKA-ITALIJA 22:14

BOKS

ITALIJA - SKOTSKA 6:4

Nogomet za pokal maršala Tita

Poraz Crvene zvezde proti Partizanu (4:2)

Ostali polfinalisti: Budučnost, Šibenik, Radnički

BEOGRAD, 11. — Včeraj in danes so bile odigrane vse štiri četrtfinalne tekme za nogometni pokal maršala Tita. Največje zanimanje je vladalo za srečanje med glavnima favoritoma Crveno zvezdo in Partizanom, kateremu je prisostvovalo nad 40.000 gledalcev. Proti pričakovanju je zmagal Partizan z rezultatom 4:2 (1:1), vendar pa Crveno zvezdo opravičuje dejstvo, da ni nastopila kompletna.

Partizan: Stojanovič, Belin Herceg, Kaloperovič, Milutinovič II., Pajevič, Mesaros, Milutinovič I., Valok, Bobek, Zebec.

Crvena zvezda: Krivokuća, Stankovič, Zekovič, Popovič, Spajič, Tasič, Sekularac, Cokič, Marković, Kostič, Rudinski.

Gole so dosegli: v 17' Cokič (CZ), v 33' Valok (P), v 61' Cokič (CZ), v 70' Milutinović (P), v 73' Mesaroš (P), v 86' Milutinovič (P).

Čeprav so bile moči na igrišču v glavnem izenačene, je Partizan vendarle zasluženo premagal državnega prvaka predvsem zaradi dobro organizirane igre tako v obrambi kot v napadu. V odsotnosti Mitiča, je bil najboljši igralec Crvene zvezde krilo Sekularac, medtem ko sta bila Marković in Kostič nerazpoložena. Slab je bil tudi Krivokuća v vratih ter branilski par Stanković-Zeković.

Presenečenje predstavlja tudi zmaga Budučnosti nad Vojvodino z 2:0, ki pa je bila dosežena šele v podaljšku, ker se je tekma v regularnem času končala brez golov. V medsebojnem obračunu dveh conskih ligašev je Šibenik šele v drugem polčasu prevladal nad Proleterjem, ki je v prejšnjem kolu izločil BSK.

Današnje srečanje četrte četrtfinalne dvojice Radnički - Špartak pa se je končalo z rezultatom 4:2 (3:2) za Radničkega iz Beograda.

Žrebanje parov za polfinale bo v soboto.

Odv. Ungaro prinaša nove elemente

(Nadaljevanje s 3. strani)

moglo bistveno vplivati na dosedanje zaključke preiskave. Nastal je le incident ko je priča dejala, da Giuseppe Montesi ni bil nikoli pri njej pred majem 1955. Ker je Giuseppe Montesi na nekem prejšnjem zaslišanju izjavil, da je imel opravka z neko prošnjo gospe Ranieri, naslovljeno na zakladno ministrstvo, so ju soočili, a gospa Ranieri je odločno zanikala, da bi to bilo res. Montesi pa je zanikal, da bi bil to kdaj koli izjavil. Ko so mu pokazali zapisnik, se je umaknil s pripombo, da se ne spominja, da bi bil kdaj koli imel opravka s podobno prošnjo.

Šport med slovensko mladino

Odbojkarsko prvenstvo dijakinj slovenskih šol

Prvenstva se udeležuje 7 ekip trgovske ak., realne in klasične gimn. in učiteljišča

Kot dijaki, so postale letos tudi dijakinje na športnem področju bolj aktivne. Profesorica telovadbe g. Suhadolc je organizirala medrazredno odbojkarsko prvenstvo med razredi trgovske akademije, realne in klasične gimnazije ter učiteljišča.

Na prvenstvu sodelujejo naslednje ekipe: III. razred trgovske ak., IV. razred trgovske ak., V. razred trgovske ak., III. razred klasične gim., IV. in V. razred klasične gim., ekipa realne gim. ter ekipa učiteljišča.

Tekme se odigravajo v telovadnici Nižje gimnazije pri Sv. Jakobu ob lepi udeležbi gledalcev in gledalk.

Sodelujoče ekipe nastopajo v naslednjih postavah:

III. razred trgovske: Ferletič, Jerina, Hmeljak, Novak, Zampar, Stoka (Pahor).

IV. razred trgovske ak.: Micheluzzi, Požar, Stefančič, Možetič, Diz, Sosič.

V. razred trgovske ak.: Roli, Žerjal, Valoppi, Batisto, Kravos, Škrlavaj.

III. razred klasične gim.: Polojac, Hiača, Furlanič, Leva, Košuta (Černigoj).

IV., V. razred klasične gim.: Colja, Kalc, Marc, Benčič, Prelec, Ukmar.

Realna gim.: Martinuzzi, Bolko, Luin, Martelanc, Fonda, Campanali.

Učiteljišče: Širca, Vidau, Mezgec, Malalan, Ukmar, Slavec.

Doslej so bile odigrane naslednje tekme:

III. razred trgovske ak. - realna gim. 15:11, 15:1

IV. razred trgovske ak. - realna gim. 5:15, 15:5, 15:13

III. razred trgovske ak. - IV. razred trgovske ak. 15:0, 13:15, 15:6

III. razred klasične gim. - III. razred trgovske gim. 5:15, 15:13, 15:13.

Prvi vseh na turnirju sodelujočih ekipah je opaziti pomanjkanje treninga. Dijakinje so sicer komaj pričele z igranjem in ne moremo od njih mnogo zahtevati. Upajmo, da se bodo v bodoče bolj potrudile in nam nudile boljšo igro.

SERGIJ BONAC

TENIS

Uspeh domačinov na turnirju v Palermu

PALERMO, 11. — V nadaljevanju mednarodnega teniškega turnirja v Palermu so bili doseženi naslednji izidi:

Posamezniki: Bergamo (It.) - Aguirre (Čile 6:2, 6:0; Fachini (It.) - Palafox (Meh.) odstop; Jacobini (It.) - Rodriguez (Čile) 6:1, 6:0; Pietrangeli (It.) - Cuffaro (It.) 6:0, 6:1; Sirola (It.) - Reyes (Meh.) 6:2, 6:2; Contreras (Meh.) - Ulf Schmidt (Sved.) 6:3, 6:3.

Posameznice: Edda Budding (Nem.) - Caravello (It.) 6:0, 6:1; Migliori (It.) - Ilse Budding (Nem.) 6:2, 6:3; Lazzarino (It.) Bourbonnais (Fr.) 8:6, 6:2.

ŠAH

MOSKVA, 11. — Petnajsta partija dvoboja za svetovno šahovsko prvenstvo med Smislovom in Botvinikom se je končala remi. Botvinik je imel igro že v svojih rokah, toda v časovni stiski je sprejel Smislovo ponudbo za remi.

Stanje po 15. pratiji je 8:7 za Smislova.

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT - Trst

KINO ŠKEDENJ
predvaja danes 12. t. m. ob 18. uri
MGM barvni film:
«Protivohunska služba»

Kino na Opčinah
predvaja danes 12. t. m. z začetkom ob 18. uri barvni film:
«LEPA OTERO»
Igrajo: MARIA FELIX, LOUIS SEIGNER, P. STOPPA

ČINAGO

3.

Jack London

Cruchot je bil tisti, ki je dobil od vrhovnega sodnika ukaz za jetničarja, naj Cruchotu izroči Ah Čova. Naneslo pa je tako, da je vrhovni sodnik prejšnji večer povabil na večerjo kapitana in častnike s francoske vojne ladje. Roka se mu je tresla, ko je pisal ukaz, in oči so ga tako neznansko pekle, da ukaza ni še enkrat prebral. Sicer pa je podpisoval spis, kjer je šlo samo za smrt enega izmed Činagov. Zato je prezrl, da ni napisal zadnje črke Ah Čovovega imena. V ukazu je bilo tedaj «Ah Čo», in ko ga je Cruchot predložil, mu je jetničar izročil Ah Čoja. Cruchot je tega človeka posadil kraj sebe na voz, ki sta ga vlekli dve muli, in se odpeljal z njim.

Ah Čo je bil vesel, da je zunaj, na soncu. Sedel je ob orožniku z žarečim obrazom. Bolj ko kdaj prej mu je zasijal obraz, ko je opazil, da sta muli zavili na jug proti Atimaonu. Ni moglo biti dvoma, Schlemmer je poslal ponj, hoče da se Ah Čo vrne na delo. No, prav, potrudil se bo, Schlemmerju se ne bo treba pritoževati zaradi njega.

Vroč dan je bil. Nekaj časa niso mogli naprej. Mule so se potile, potil se je Cruchot in potil se je Ah Čo. Toda izmed vseh se je Ah Čo najmanj menil za vročino. Na plantaži je tri leta garal pod tem soncem. Obraz mu je sijal v tako prešerni dobri volji, da se je celo v trdi Cruchetovi glavi zbudilo začudenje.

«Ti si pa zelo zabaven,» je rekel naposled.

Ah Čo je prikimal in obraz mu je še bolj žarel. Uradnika ni razumel, Cruchot pa je govoril z njim v kanaškem jeziku in tega je Ah Čo razumel, kakor ga razumejo vsi Činagi in vsi tuji vragi.

«Malo preveč se smeješ,» se je vsajal Cruchot. «Na tak dan bi ti moralo biti prav bridko pri srcu.»

«Vesel sem, da sem prišel iz zapora.»

«Ali je to vse?» Orožnik je skomizgnil z rameni.

«Ali ni to dosti?» je dobil v odgovor.

«Tega se pa ne veseliš, da ti bodo odsekali glavo?»

Ah Čo se je ves osupel zazrl vanj in je rekel:

«Saj grem vendar nazaj v Atimaono, da bom delal na plantaži za Schlemmerja. Ali me ne vodite v Atimaono?»

Cruchot si je zamišljeno pogladil dolge brke. «Prav, prav,» je rekel naposled in ošvrknil z bičem desno mulo, «tedaj ne veš?»

«Česa ne vem?» Ah Čo je čutil, da se ga loteva vznemirjenost. «Ali ne bom smel več delati za Schlemmerja?»

«Od danes naprej nič več.» Cruchot se je od srca nasmejal, šala je bila dobra. «Vidiš, od danes naprej ne boš več sposoben za delo. Človek, ki mu vzamejo glavo, ne more delati, kajne?» Sunil je Činaga med rebra in se hehetal.

Ah Čo je molčal. Muli sta naredili celo miljo po vročini, preden je spet spregovoril. «Ali mi bo dal Schlemmer odsekati glavo?» je vprašal.

Cruchot se je zarežal in prikimal.

«Potem je to pomota,» je rekel Ah Čo resno. «Jaz nisem Činago, ki naj bi mu odsekali glavo. Jaz sem Ah Čo. Častiti sodnik je določil, da moram odsedeti dvajset let na Novi Kaledoniji.»

Orožnik se je smejal. Posrečena šala, tale zabavni mali Činago, ki bi rad prevaril giljotino. Muli sta drobili skozi gozdič kokosovih palm in nato še pol milje ob iskrečem se morju. Tedaj je Ah Čo spregovoril:

«Pravim vam, da nisem Ah Čov. Častiti sodnik ni rekel, da bi mi morali odsekati glavo.»

«Nič se ne boj,» je rekel Cruchot v človekoljubni namen, da bi jetniku vso reč malo olajšal. «Taka smrt ni nič težavna.» Tlesknil je s prsti. «Nagla je — takole. Drugače je, kadar visiš na koncu vrvi in brcaš in se pet minut spakuješ. Tu ti je tako, kakor če ubiješ pišče s sekirico — odsekaš mu glavo in to je vse. S človekom je ista reč. Zk! — pa je konec. Nič ne boli. Se misliti ne utegneš, da bi bolelo. Sploh ne misliš. Odreže ti glavo, pa ne moreš misliti. To je res dobro. Tako bi tudi jaz rad umrl — naglo, ej, naglo. Srečen si, da boš tako umrl. Lahko bi se ti zgodilo, da bi postal gobav, pa bi počasi razpadal, zdaj bi ti odpadel palec, zdaj kak drug prst, in prsti na nogah tudi. Poznal sem moža, ki se je opekel s kropom. Dva dni se je mučil, preden je umrl. Njegovo vpitje si lahko slišal kilometer daleč. Ampak ti? Nič lažjega! Zk — pa ti nož prereže tilnik. In že je končano. Morda te nož celo poščegeta, kdo ve? Izmed tistih, ki so tako umrli, še nobeden ni prišel nazaj, da bi povedal.»

Kar je povedal nazadnje, se mu je zdelo strašansko smešno, tako da se je pol minute kar stresal od smeha. Nekaj veselosti je samo hlinil, toda štel je za svojo človečansko dolžnost, da razvedri Činaga.

«Ampak pravim vam, da sem jaz Ah Čo,» je vztrajal ta. «Nočem, da bi mi odsekali glavo.»

Cruchot se je namrgodil. Ta Činago je šel v svoji prismojenosti vendarle predaleč.

«Jaz nisem Ah Čov...» je začel Ah Čo.

«Zdaj je pa že dosti!» mu je segel orožnik v besedo. Napihnil je lica in skušal nadeti srdit izraz.

«Pravim vam, da nisem...» je spet začel Ah Čo.

«Jezik za zobe!» je revsknil Cruchot.

Nato sta se precej časa vozila molče. Od Papeeteja do Atimaona je dvajset milj, in bila sta že čez pol pota, ko si je Činago spet drznil odpreti usta.

«Videl sem vas v sodni dvorani, ko je častiti sodnik preiskoval našo krivdo,» je začel. «Zelo dobro sem vas videl. Ali se ne spominjate, da je bil Ah Čov, ki naj mu odsekajo glavo — ali se ne spominjate, da je bil on, Ah Čov, visok mož? Zdaj pa poglejte mene.»

Naglo je vstal in Cruchot je videl, da je mož nizke postave. Prav tako naglo se je Cruchotu v spominu zablisnila podoba Ah Čova, in na tej podobi je bil Ah Čov visok. Orožniku so bili vsi Činagi enaki. Obrazi so si bili podobni kakor jajce jajcu. Toda visokega moža je znal ločiti od nizkega, in zdaj je spoznal, da poleg njega ne sedi pravi mož. Tako naglo je potegnil za vajeti, da sta muli obstali, oje pa je butnilo naprej in jima privzdignilo komata.

«Vidite, bila je pomota,» je rekel Ah Čo in se prijazno smehljal.

Toda Cruchot je razmišljal. Zdaj mu je bilo žal, da je ustavil voz. Da se je vrhovni sodnik zmotil, ni vedel in tudi ni mogel iztuhtati; vedel je pa, da so mu izročili tega Činaga, naj ga pelje v Atimaono, in kako je njegova dolžnost, da ga res pelje v Atimaono. Kaj zato, če ni bil pravi mož in mu bodo vendar odsekali glavo! Če dobro premislimo, je to samo Činago, in kaj pa je Činago, prosim vas! Vrh tega morda to sploh ni bila pomota. Cruchot ni vedel, kaj naklepajo njegovi predstojniki. Morajo že vedeti, kaj počenjajo. Kako naj bi si drznil misliti namesto njih? Nekoč, pred davnim časom, je skušal misliti namesto njih, in narednik mu je rekel: «Cruchot, ti si butec! Kolikor prej boš to vedel, toliko bolje ti bo v življenju. Mišljenje ni zate; ti moraš samo poslušati, razmišljanje pa prepusti pametnejšim od sebe.» Kar zabolelo ga je, ko se je spomnil tega. Če bi se vrnil v Papeete, bi se vrh tega po njegovi krivdi zakasnila usmrtitev v Atimaonu, in če bi ne bilo prav, da bi se vrnil, bi jih dobil pod nos od narednika, ki je čakal na jetnika. In prav tako bi jih dobil pod nos v Papeeteju.

Ošvrknil je muli z bičem in peljal naprej. Pogledal je na uro. Videti je bilo, da bo prišel pol ure prepozno, in narednik se bo prav gotovo jezil. Pognal je muli v hitrejši korak. Kolikor bolj vneto je Ah Čo razlagal zmoto, toliko bolj zakrknjen je bil Cruchot. Zaradi tega, ker je vedel, da vodi napačnega moža, ni bil nič boljše volje. Vedel je, da sam pri tem ni storil nič nàpak, zato je bil toliko trdneje preverjen, da je krivica, ki jo dela, pravica. Rajši kakor da bi si nakopal narednikovo zamero, bi pomagal, da bi po nedolžnem kaznovali cel ducat Činagov.

Ah Čoja je narednik mahnil po glavi z bičevnikom in zavpil nad njim, naj drži jezik za zobmi. Tako mu ni preostalo drugega, kakor da je res držal jezik za zobmi. Molče sta nadaljevala dolgo pot. Ah Čo je preudarjal, kako čudno ravnajo tuji vragi. Človek jih kar ne more razumeti. Kar počenjajo z njim, je prav tàko kakor vse drugo, kar počno.

(Nadaljevanje sledi)